RAMADERIA I ORRIS A LA VALL DEL MADRIU-PERAFITA-CLAROR

David Mas Canalís

1.- Els Origens. Segle XIII

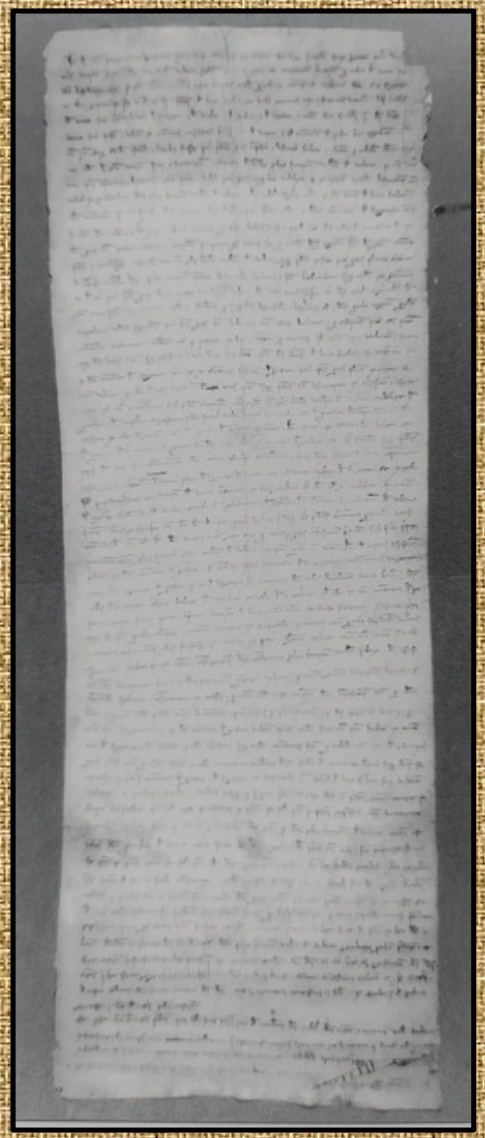

Forganyà i la disputa per Perafita

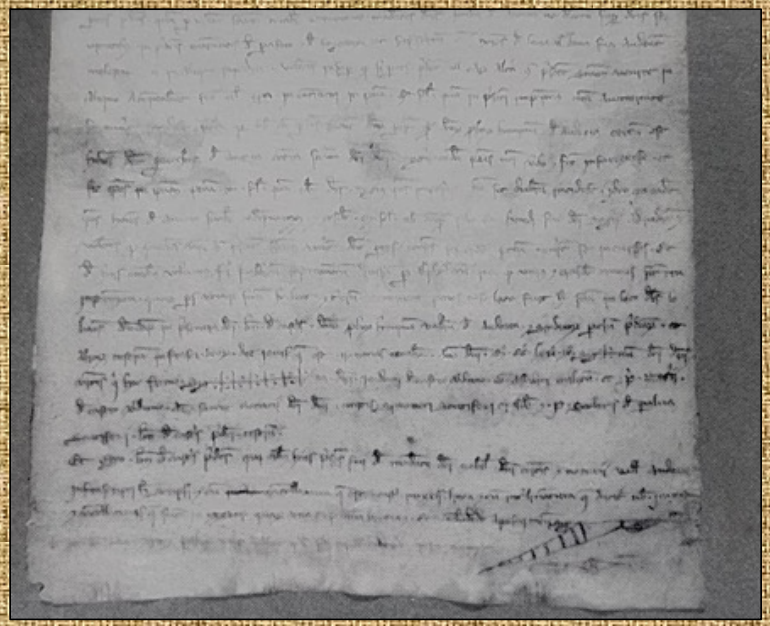

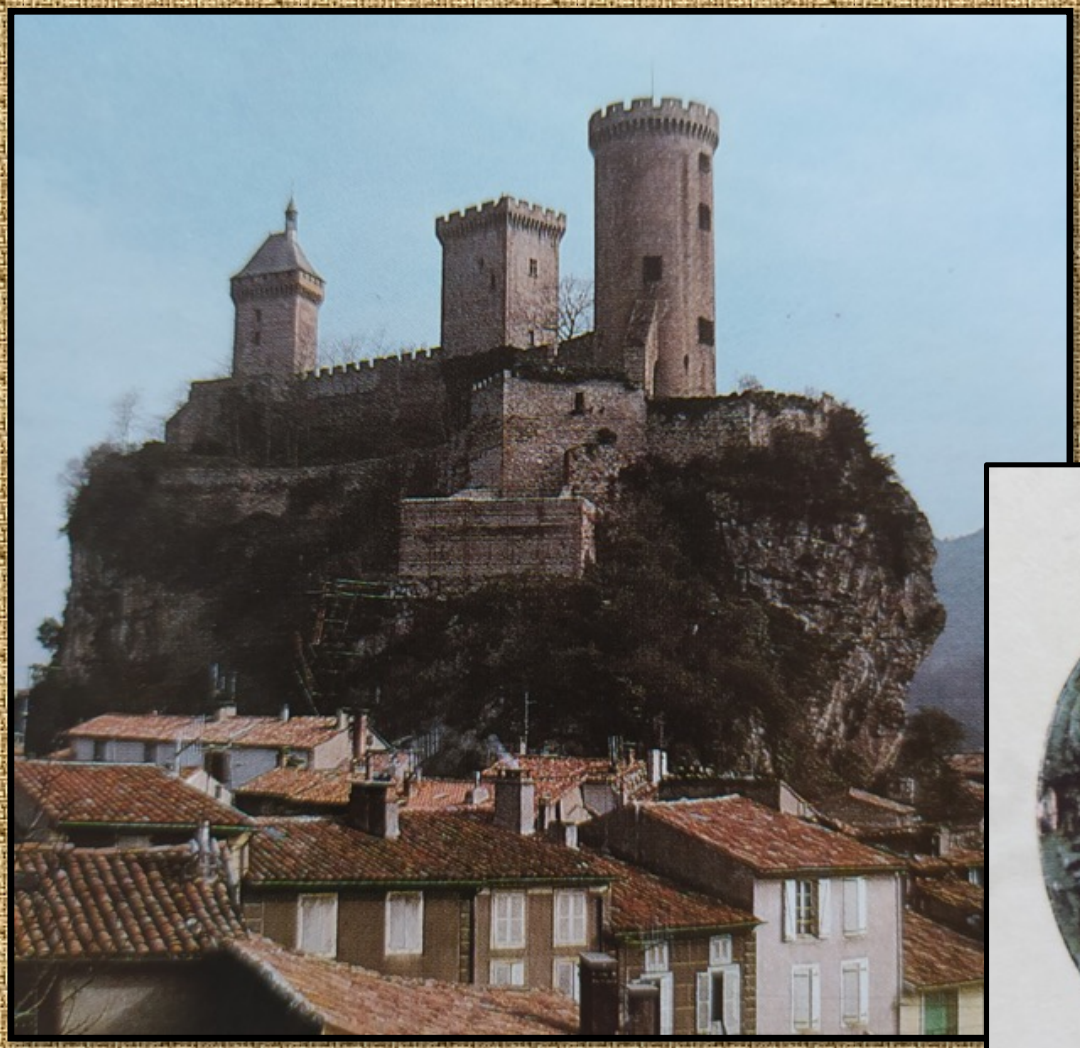

Claror i Perafita

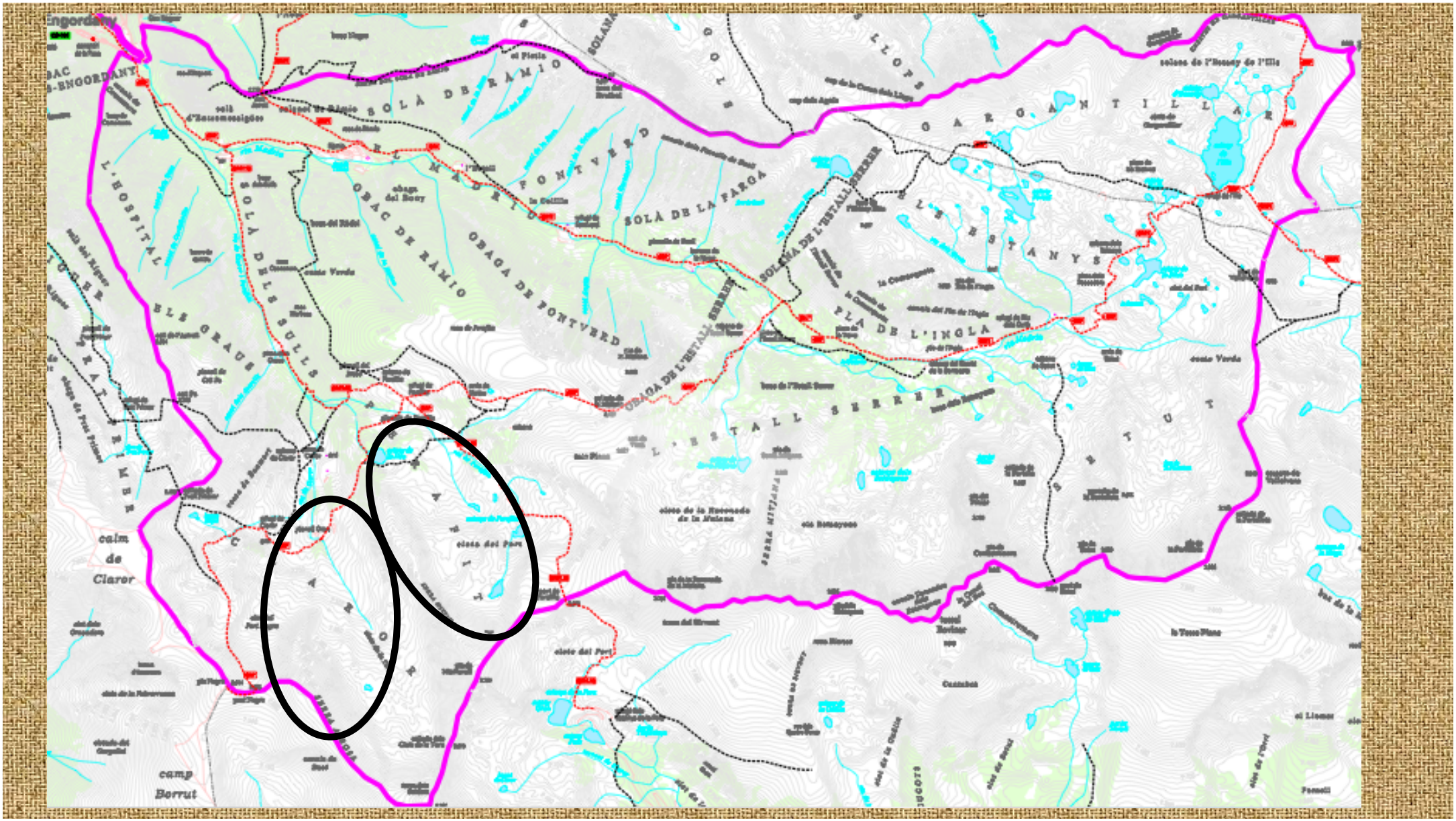

Engordany
SOLÀ DE RÀMIO
FONTVERD
SOLÀ DE LA FARGA
OBAC DE RÀMIO
OBAGA DE FONTVERD
OBAGA DE L'ESTALL SERRER
L'ESTALL SERRER
PLA DE L'INGLA
GARGANTILLAR
ELS ESTANYS
L'HOSPITAL
ELS GRAUS
SOLÀ DELS SULLS
calm de Claror
camp Borrut

Els orris i
L'elaboración de
formatge

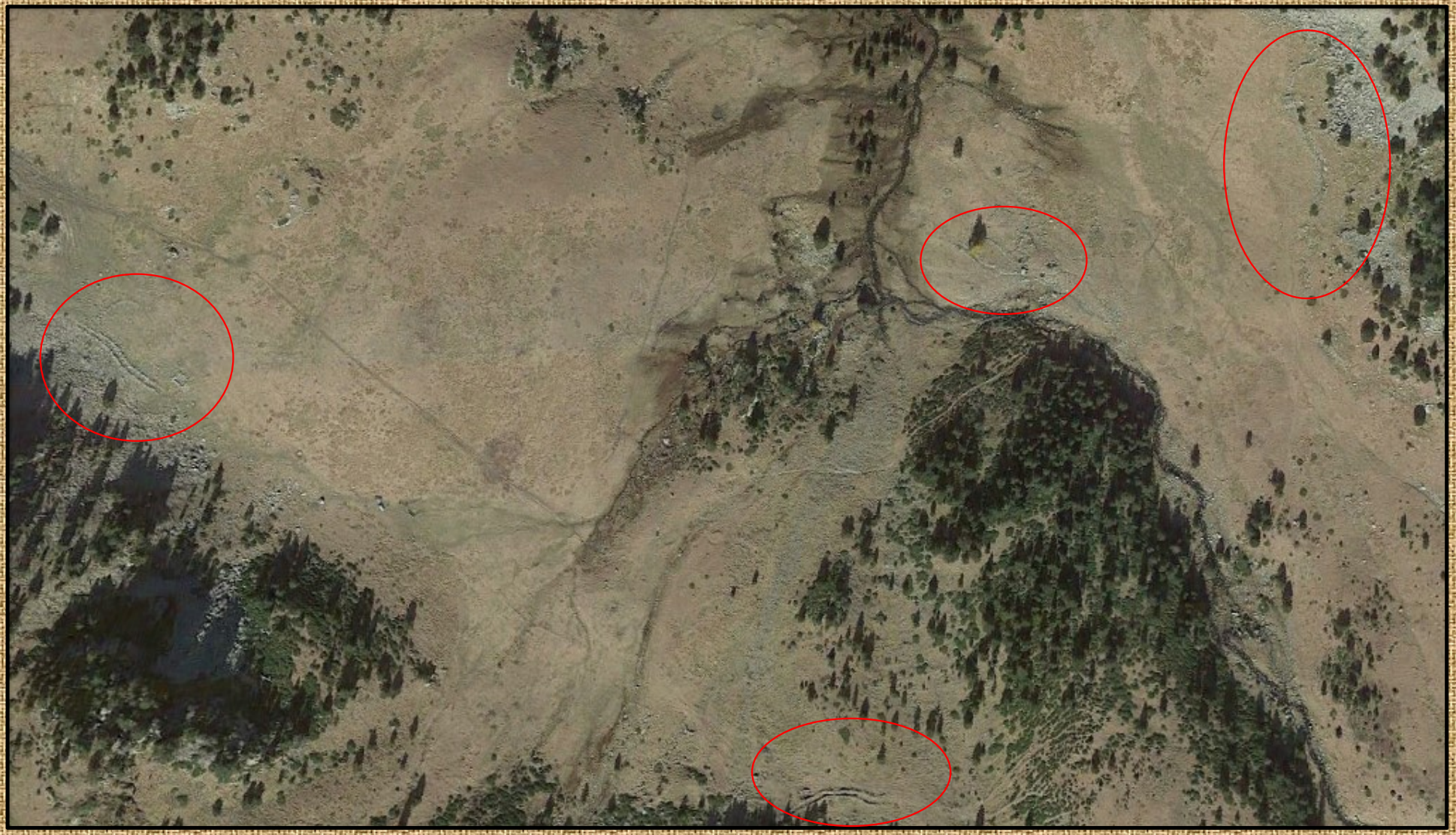

Orri del Planell Gran (Claror)

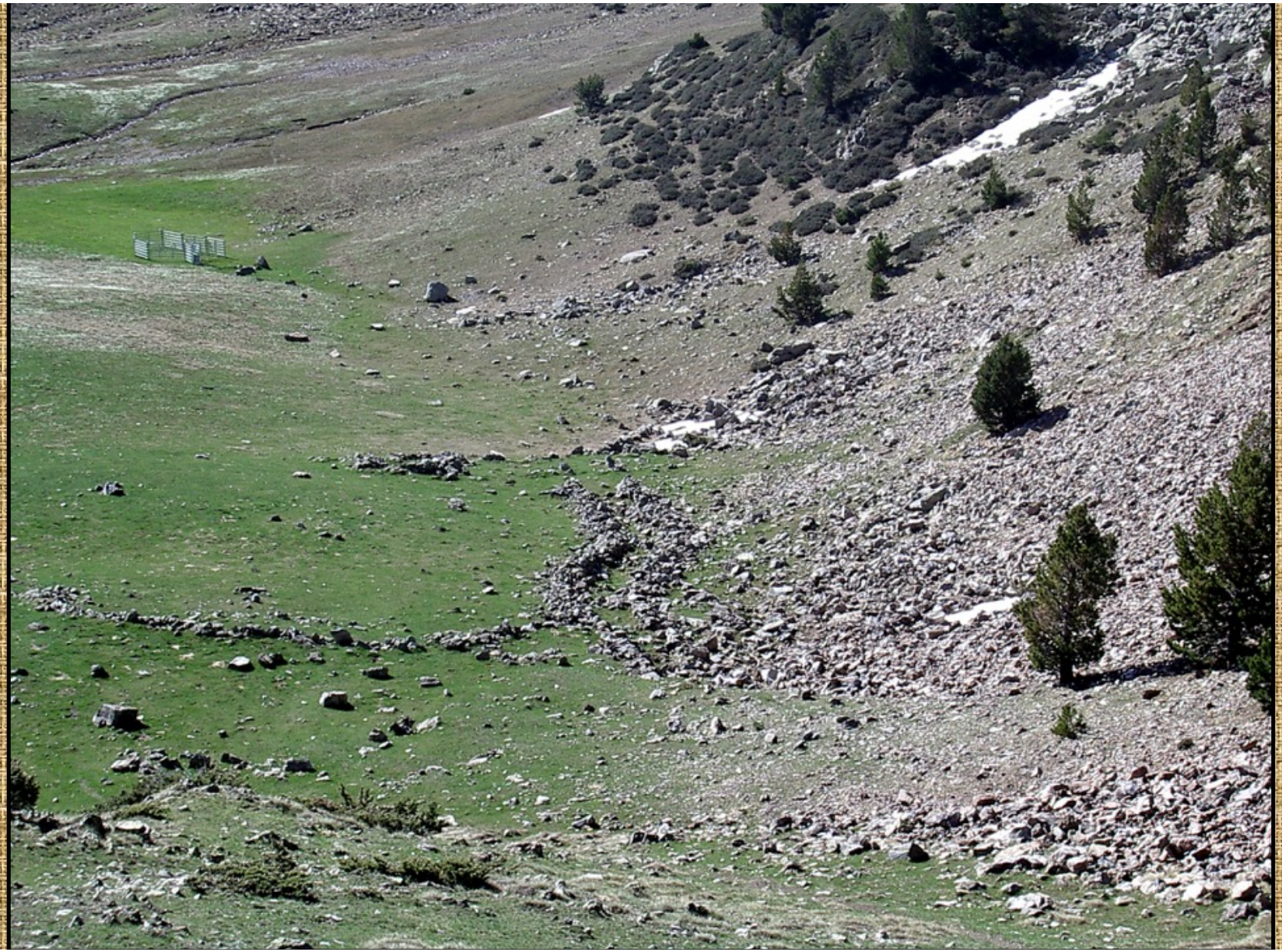

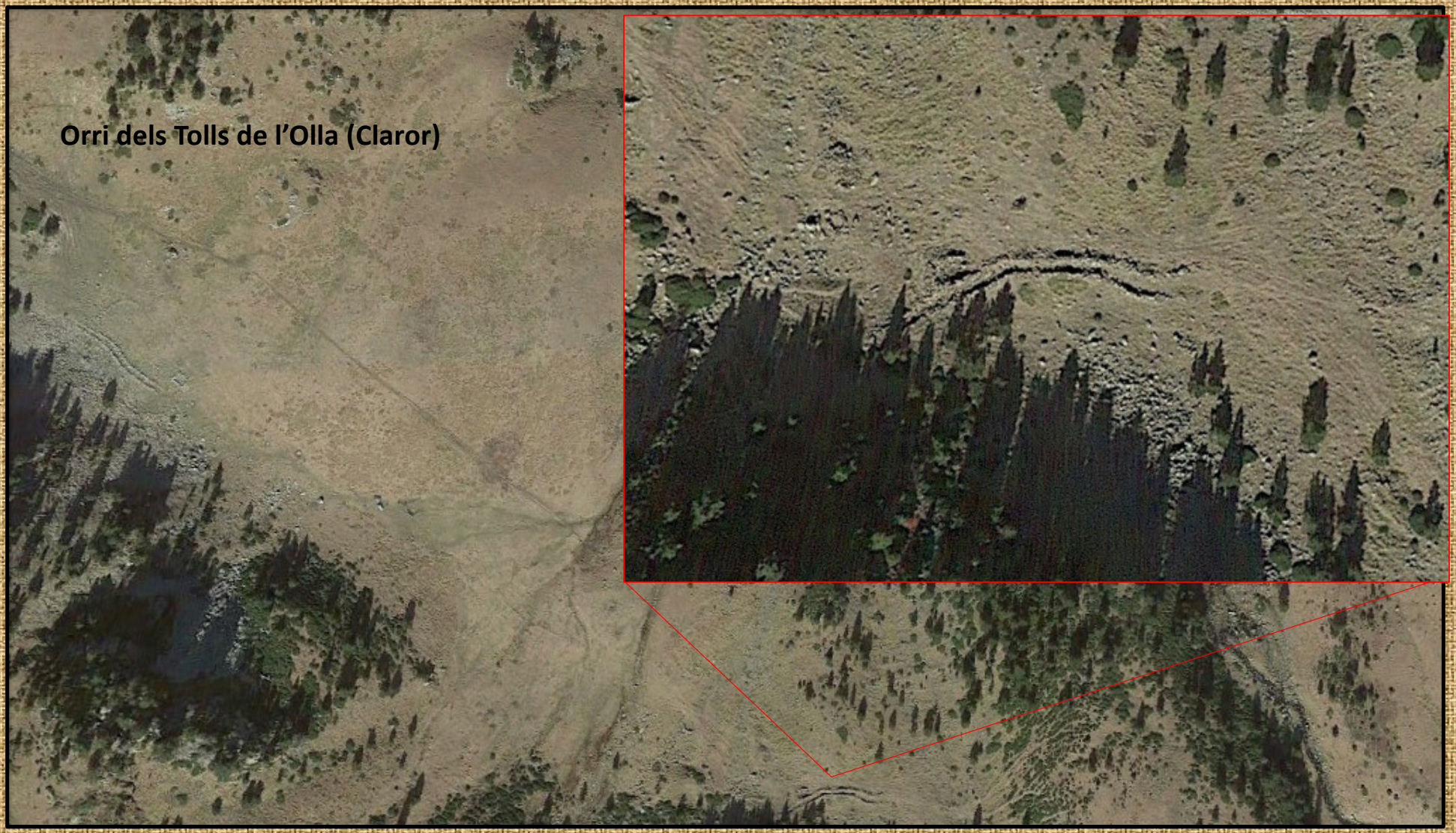
Orri dels Tolls de l'Olla (Claror)

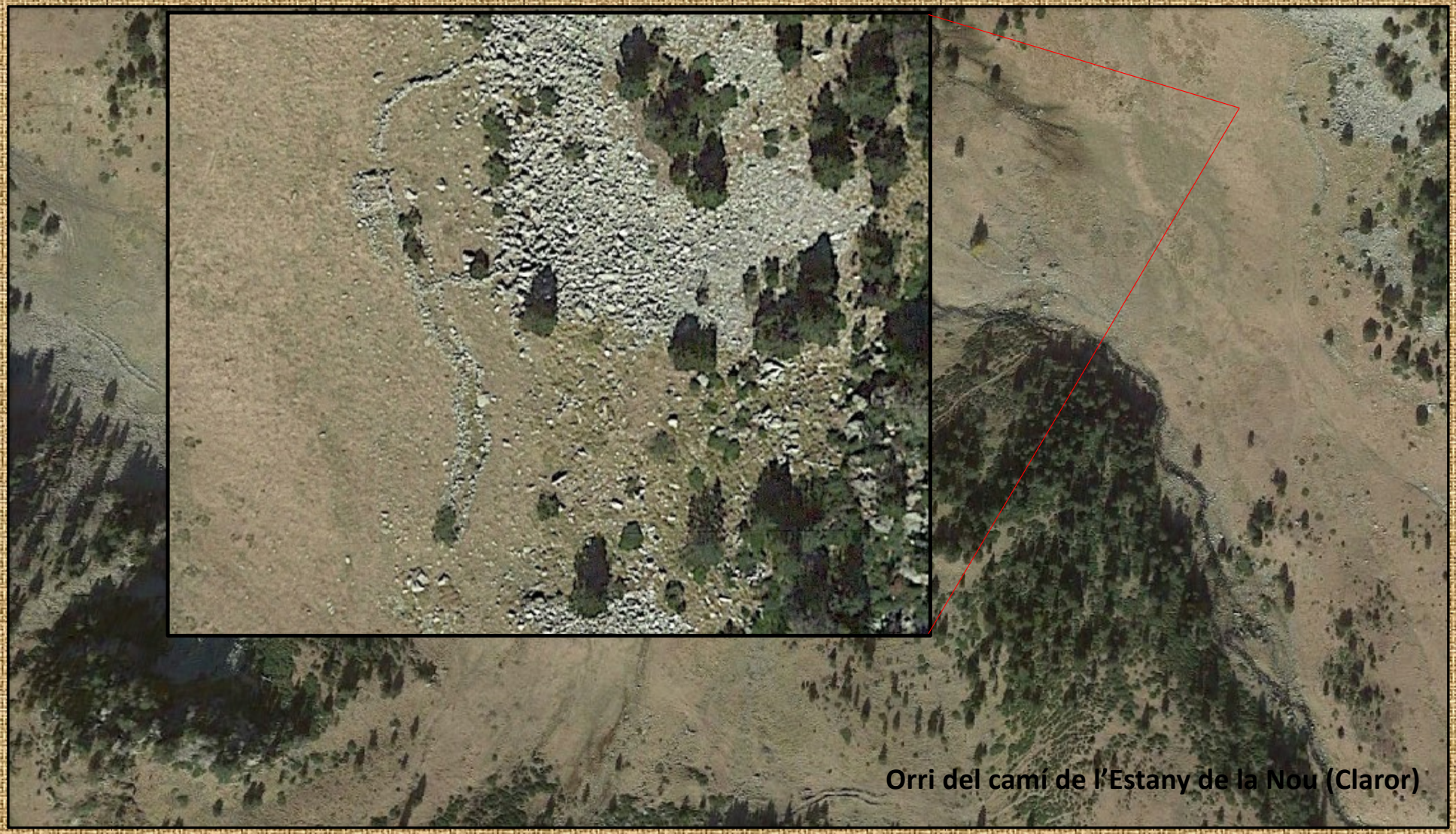

Orri del camí de l'Estany de la Nou (Claror)

Orri de Claror

Orri de Perafita

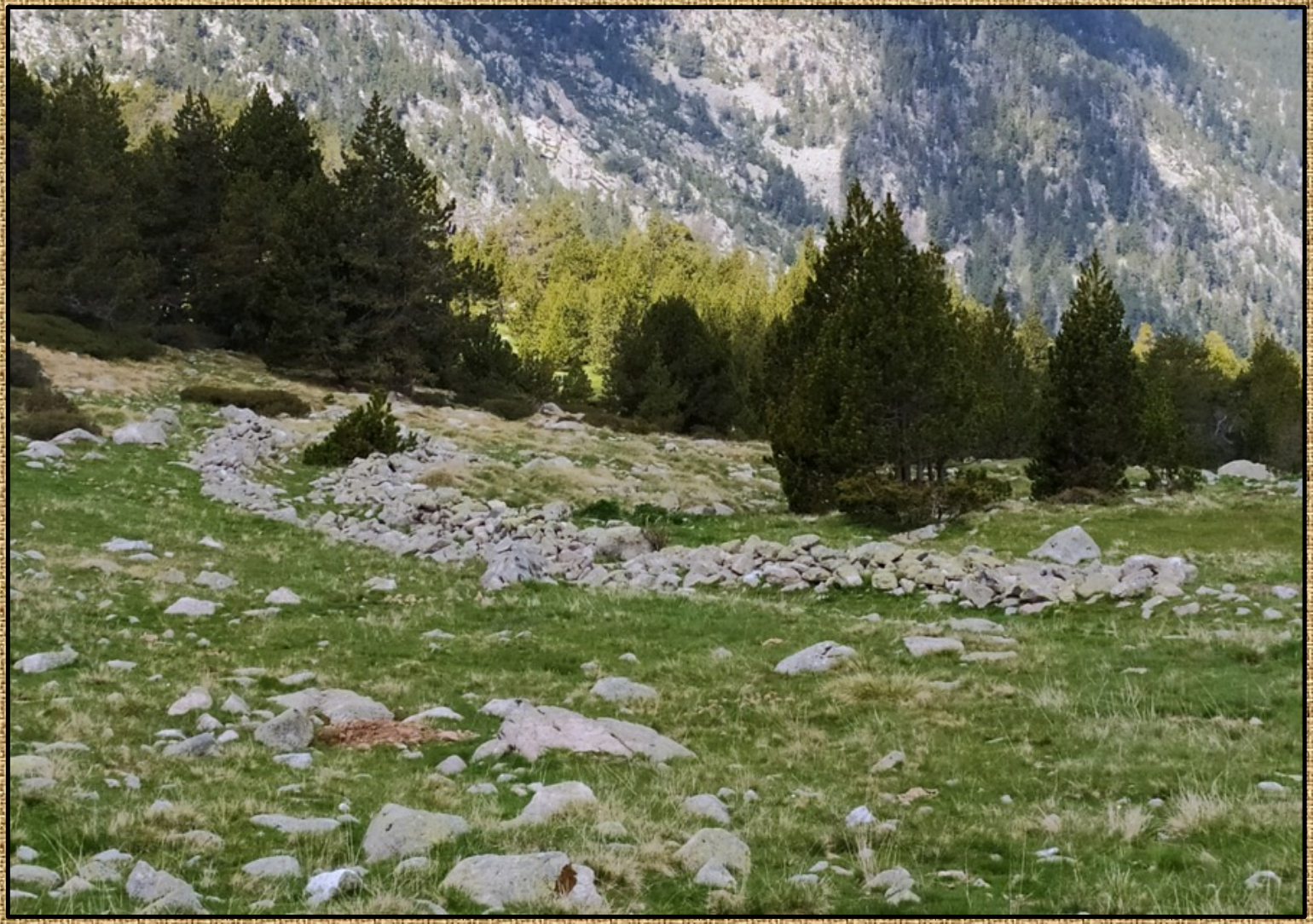

Orri de Mateu

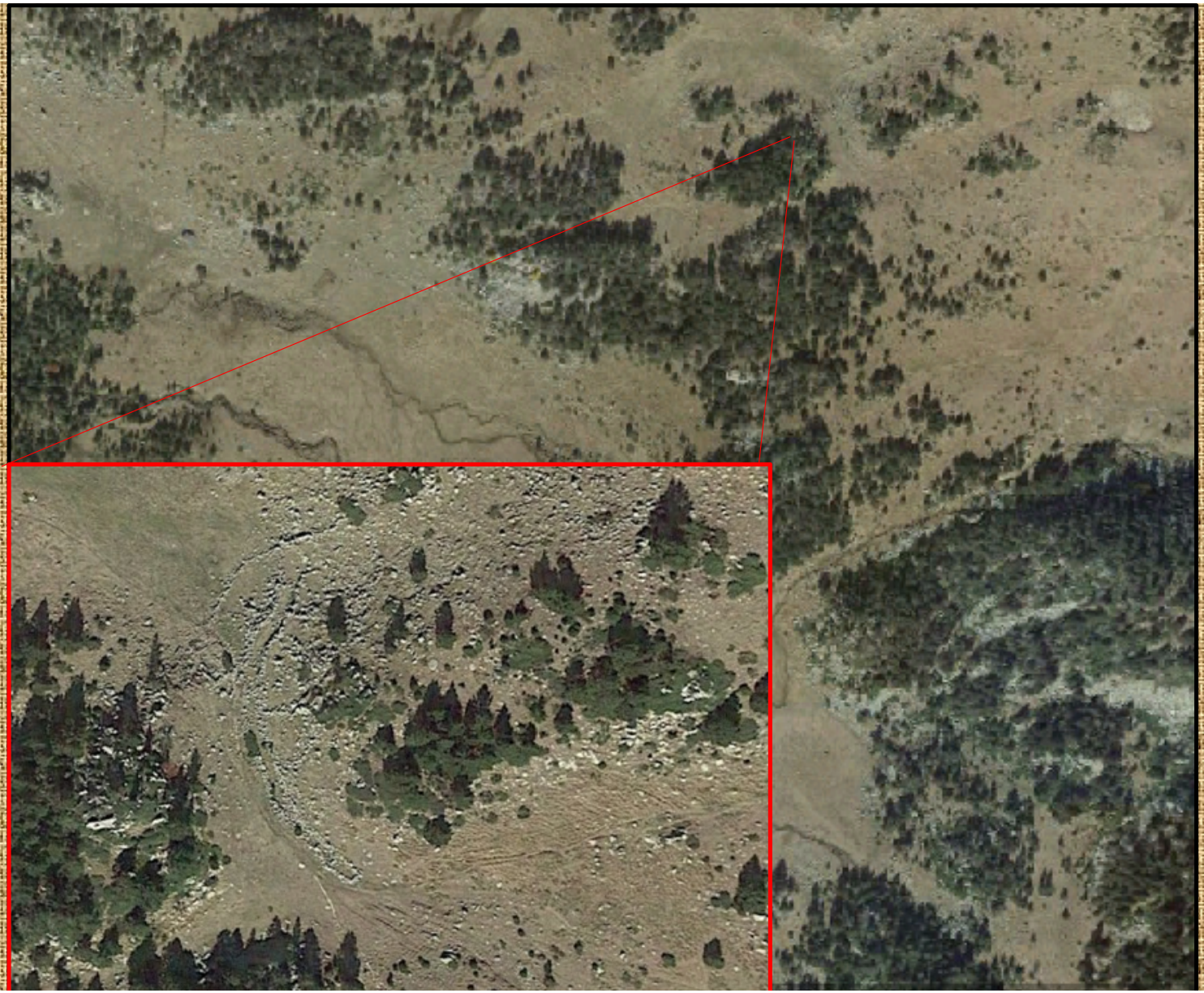

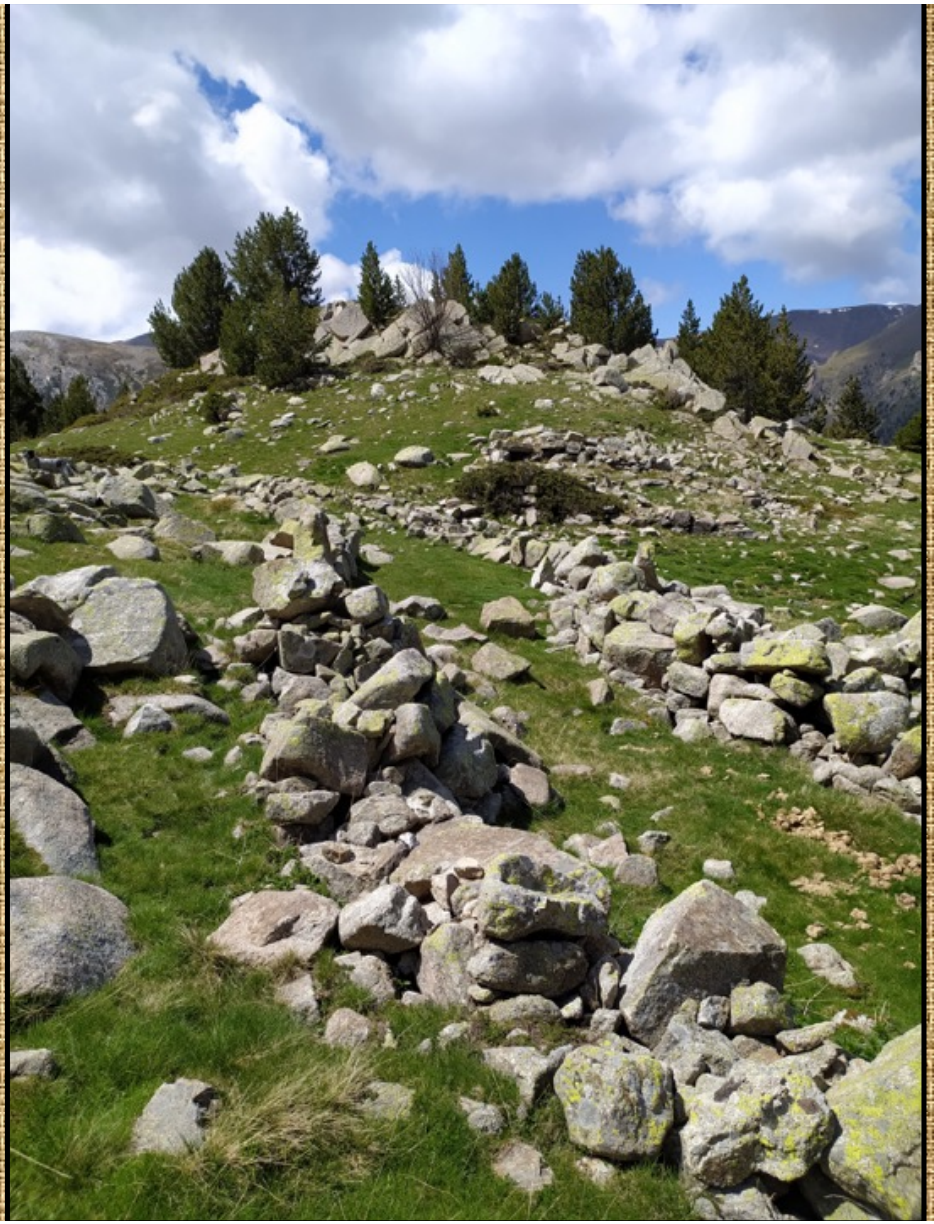

2.- Del ramat de casa als grans ramats transhumants
Segles XVII i XVIII

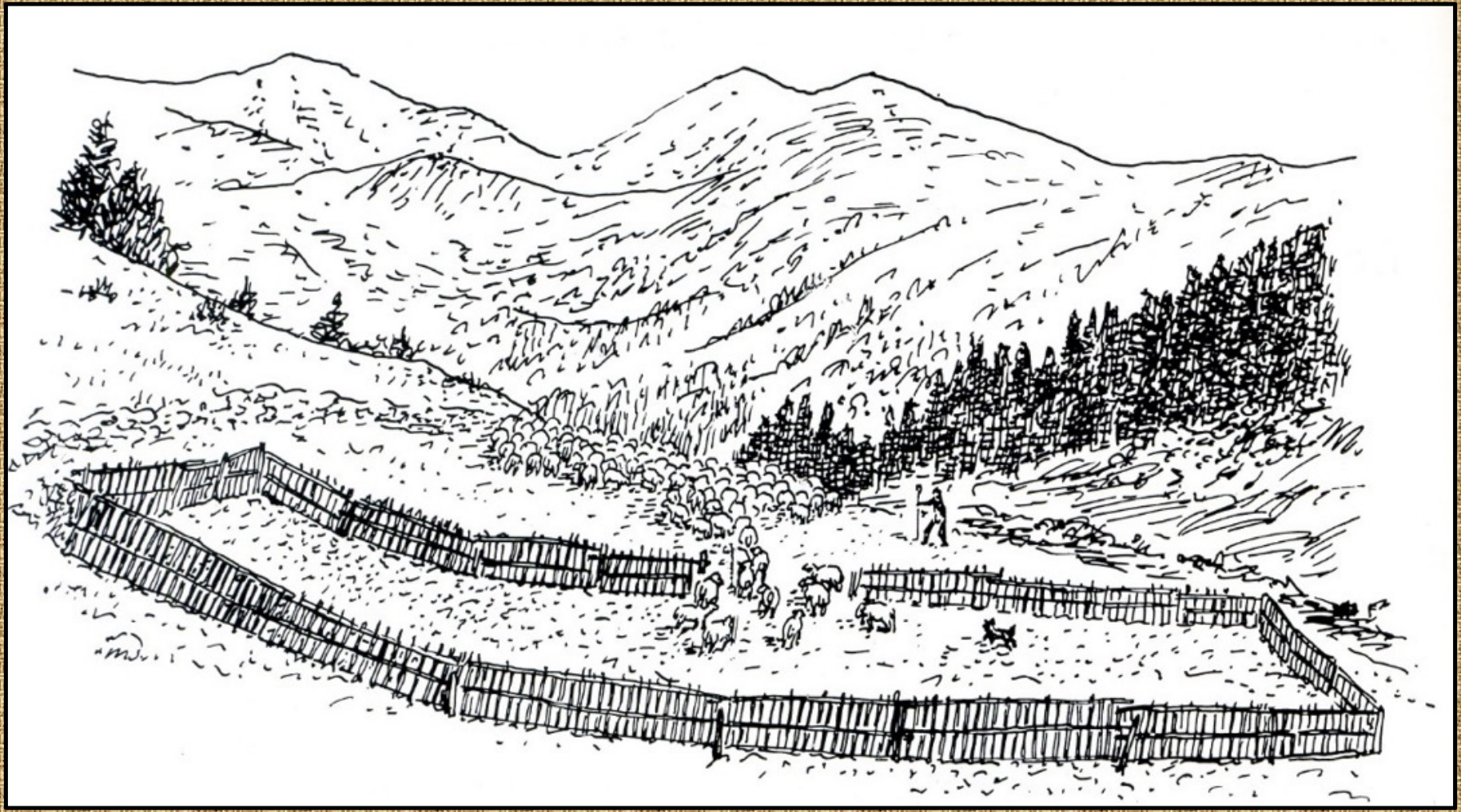

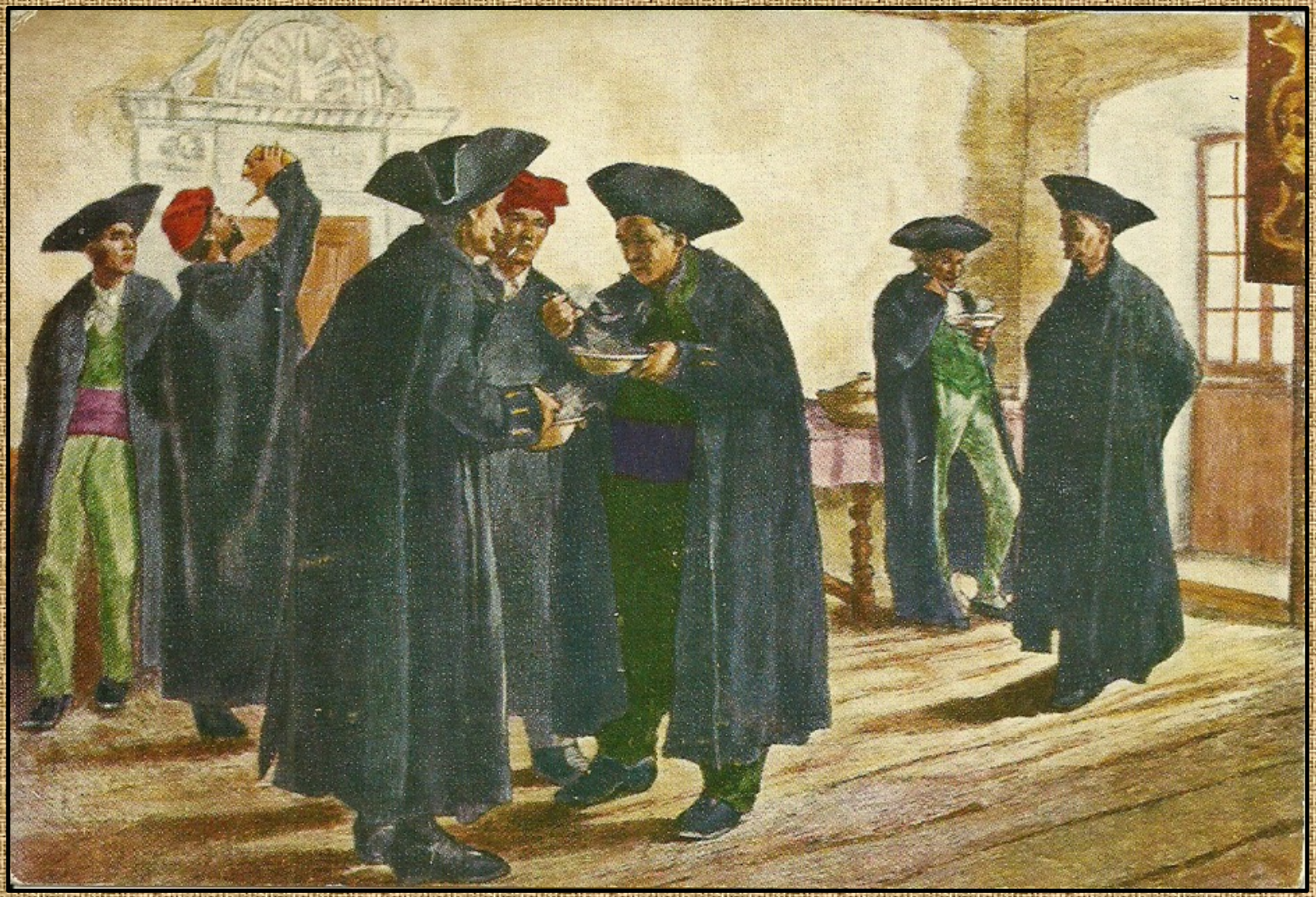

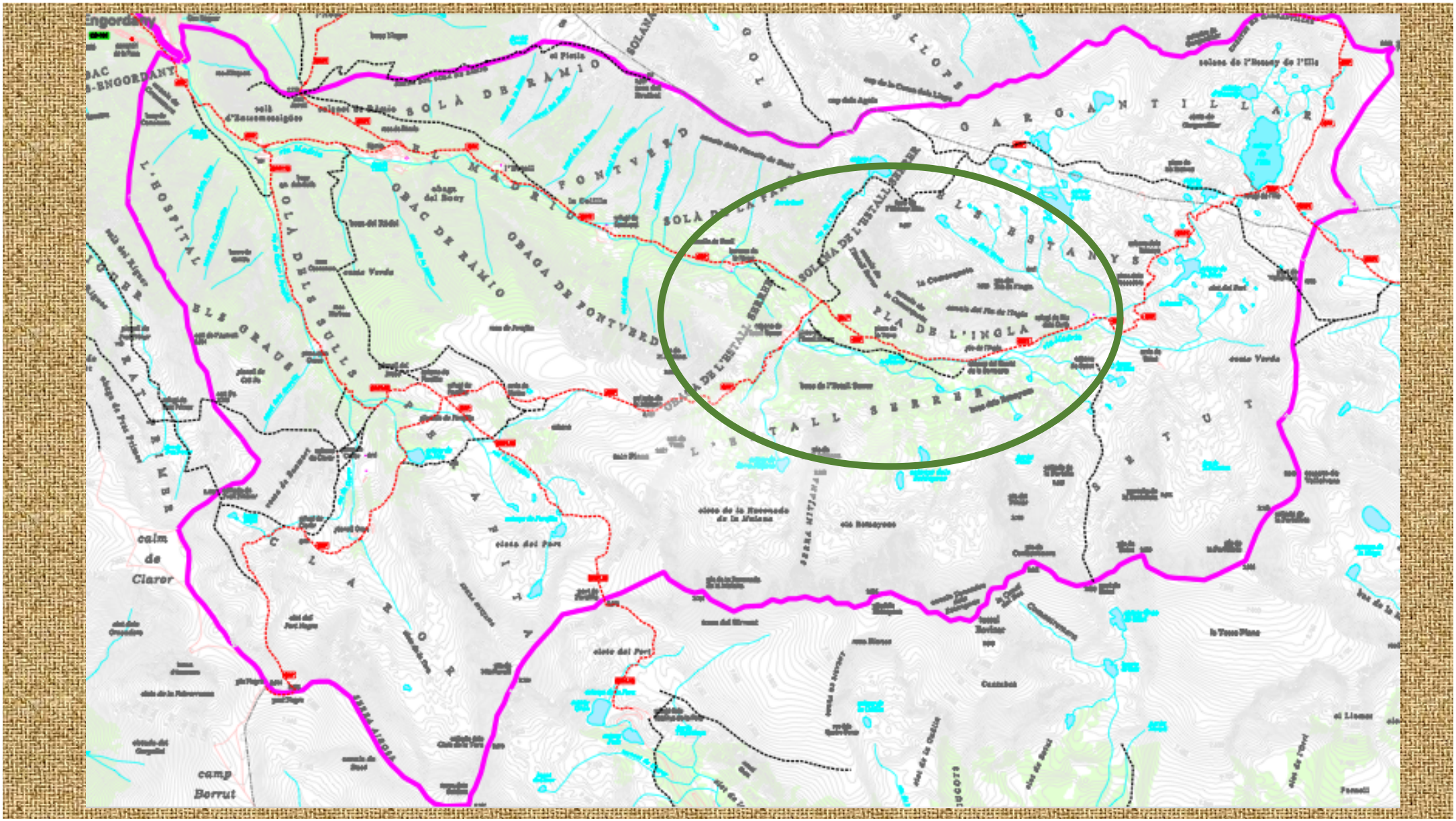

Engordany
SOLÀ DE RÀMIO
FONTVERD
OBAC DE RÀMIO
OBAGA DE FONTVERD
SOLÀ DE LA FAMA
SOLANA DE L'ESTALL SERRER
PLA DE L'INGLA
ELS ESTANYS
GARGANTILLAR
L'HOSPITAL
ELS GRAUS
SOLÀ DELS SULLS
CLAROR
calm de Claror
camp Borrut
SERRA MITJANA
SERRA AIGUA

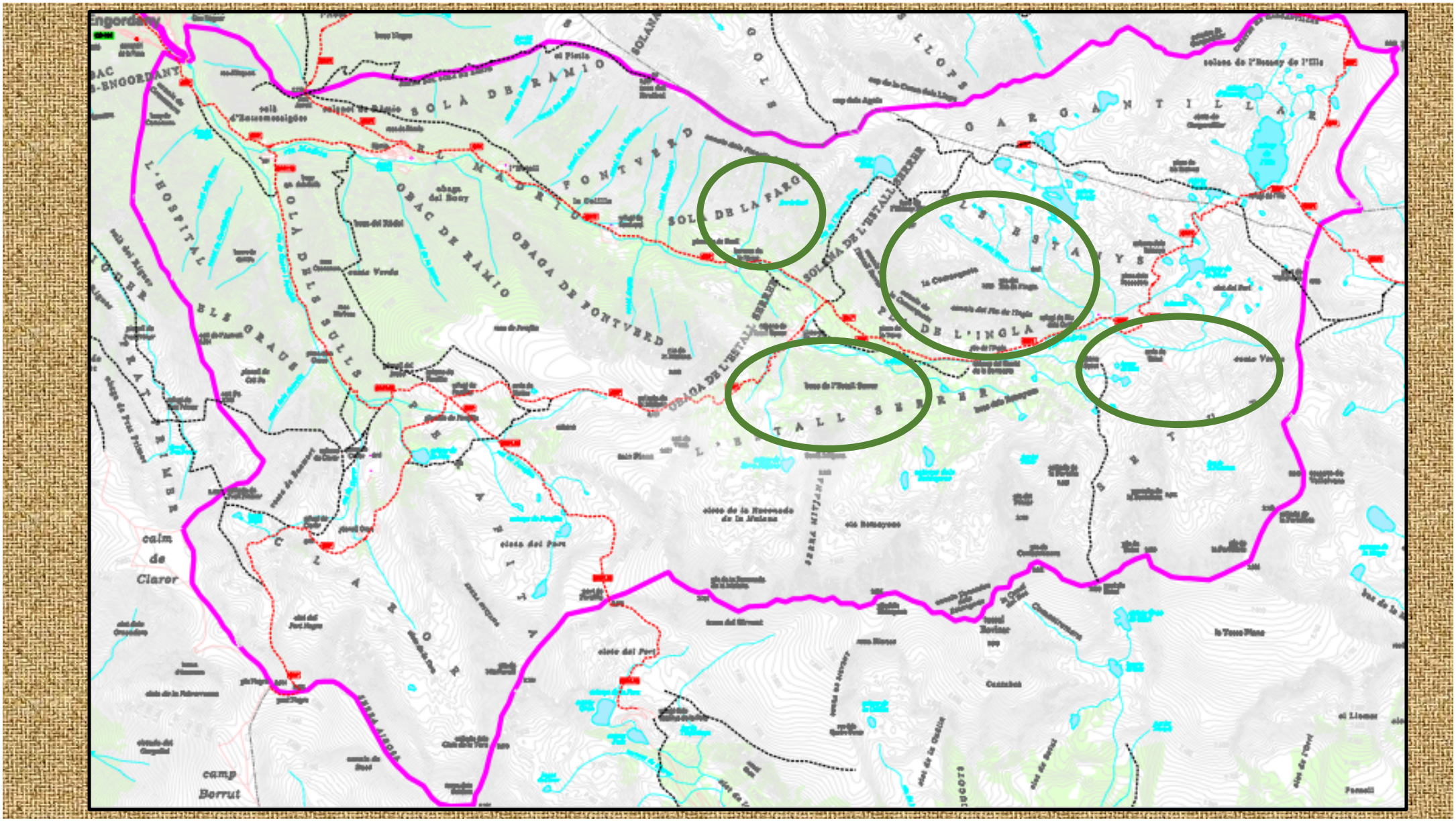

Engordany
SOLÀ DE RÀMIO
FONTVERD
SOLÀ DE LA FARG
OBAGA DE FONTVERD
OBAC DE RÀMIO
L'HOSPITAL
ELS GRAUS
SOLÀ DELS SULLS
L'ESTALL SERRER
GARGANTILLAR
ELS ESTANYS
PLA DE L'INGLA
calm de Claror
camp Borrut

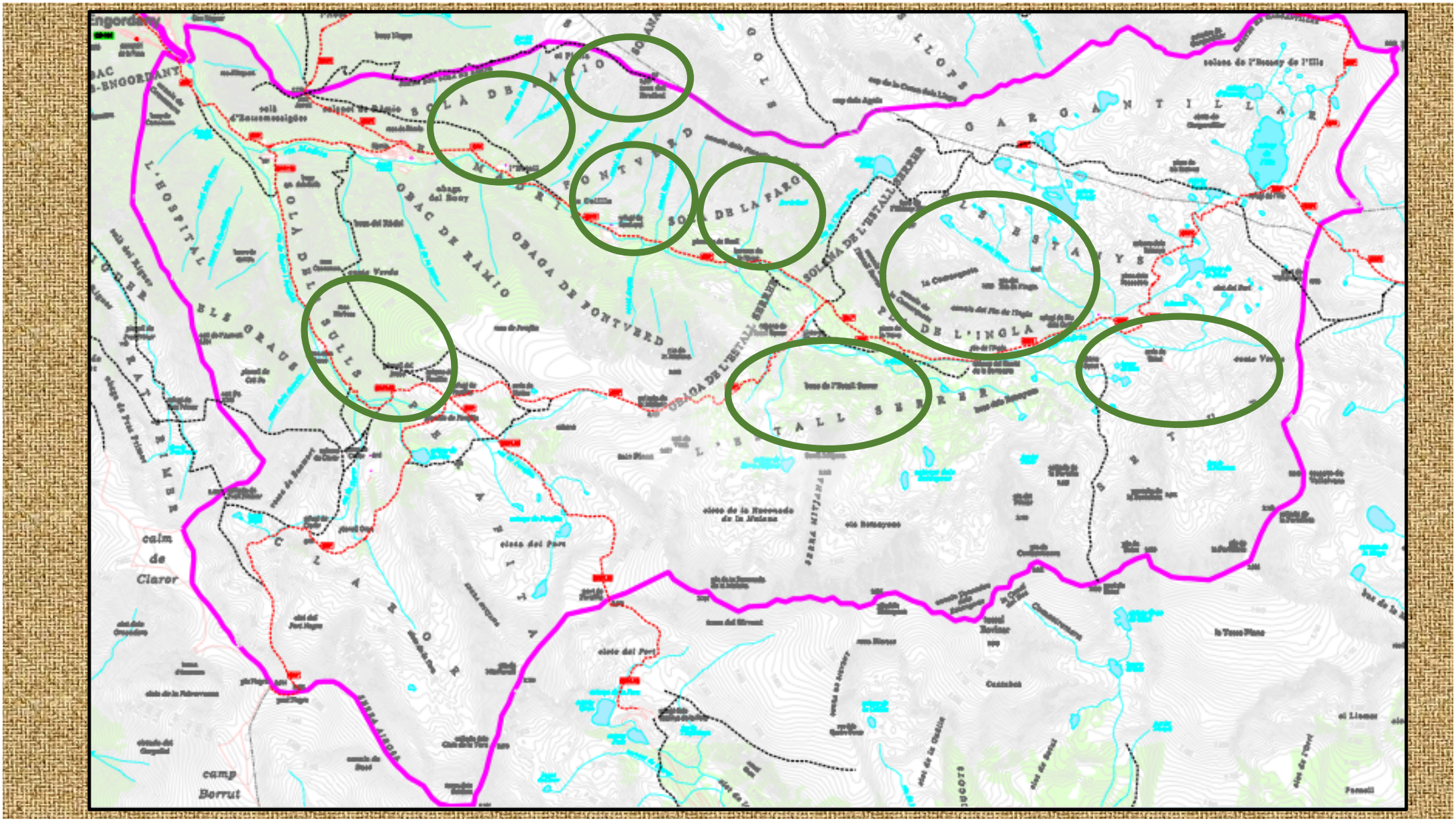

Engordany
SOLÀ DE RÀMIO
FONTVERD
SOLÀ DE LA FARG
OBAC DE RÀMIO
OBAGA DE FONTVERD
OBAGA DE L'ESTALL SERRER
SOLANA DE L'ESTALL SERRER
L'ESTALL SERRER
GARGANTILLAR
ELS ESTANYS
PLA DE L'INGLA
L'HOSPITAL
ELS GRAUS
SOLÀ DEL SULLS
PRAT PRIMER
CLAROR
calm de Claror
camp Borrut

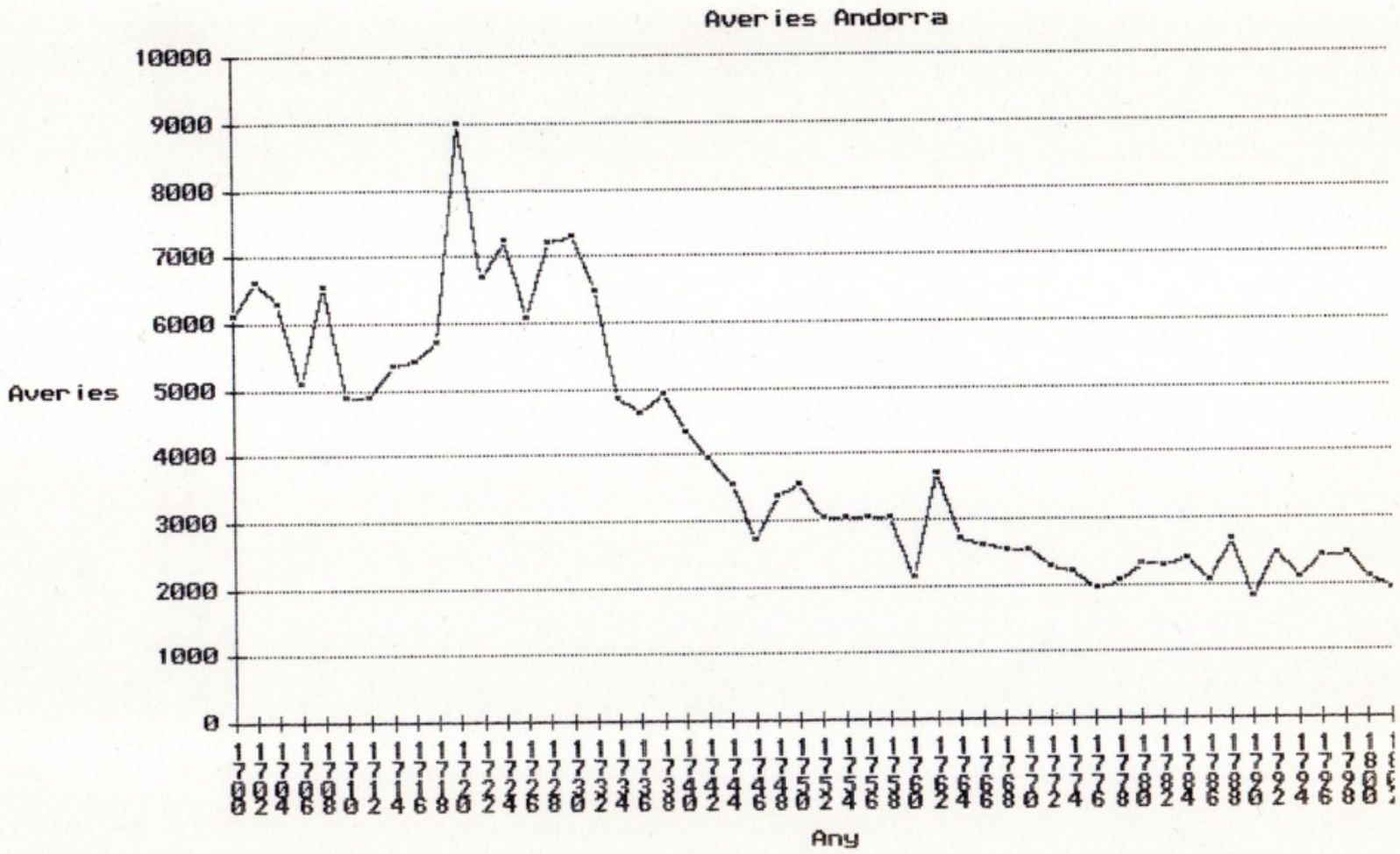
Averies Andorra
Averies
10000
9000
8000
7000
6000
5000
4000
3000
2000
1000
0
Any

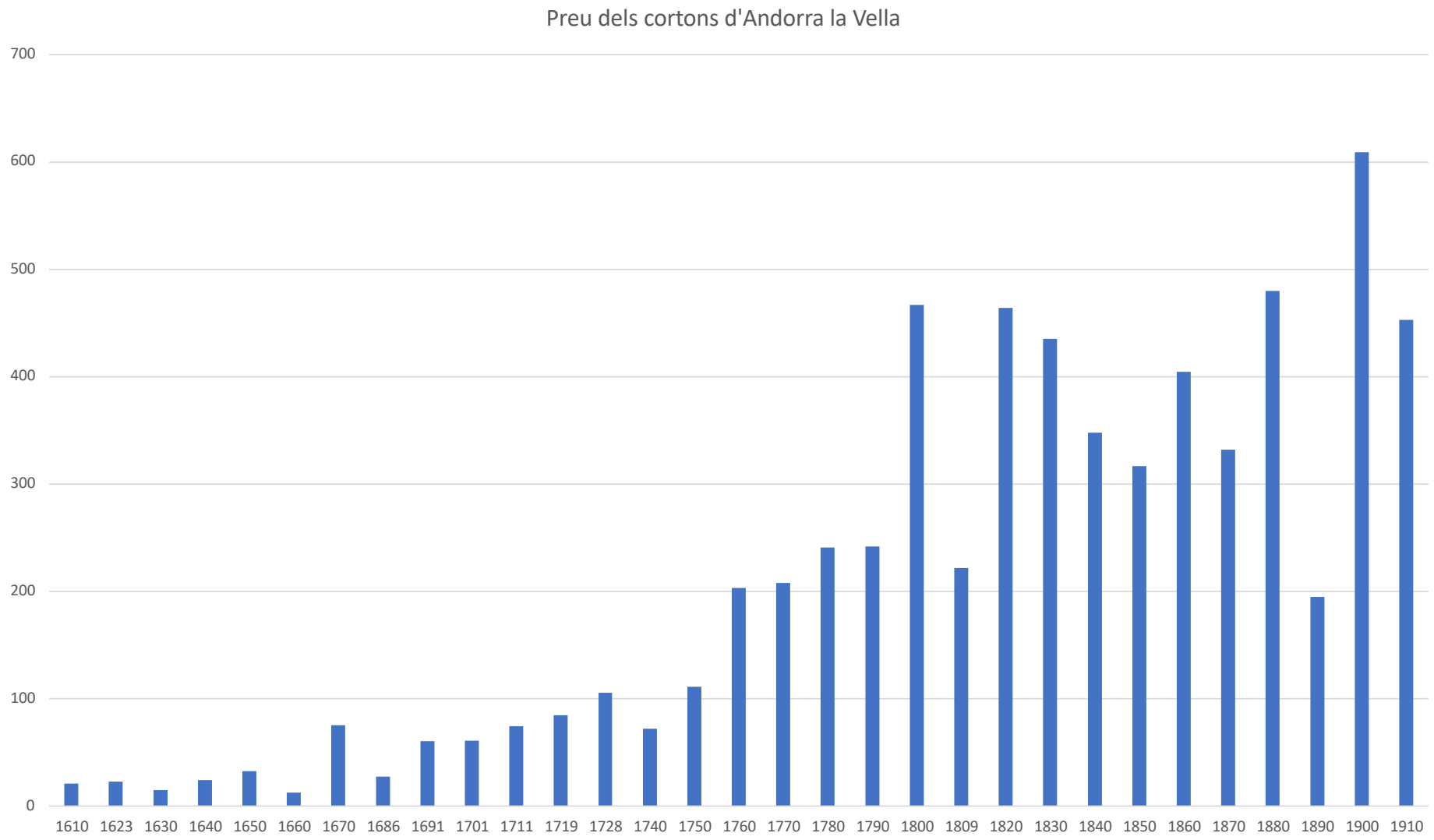
Preu dels cortons d'Andorra la Vella
700
600
500
400
300
200
100
0
1610
1623
1630
1640
1650
1660
1670
1686
1691
1701
1711
1719
1728
1740
1750
1760
1770
1780
1790
1800
1809
1820
1830
1840
1850
1860
1870
1880
1890
1900
1910

Cortó de Setut

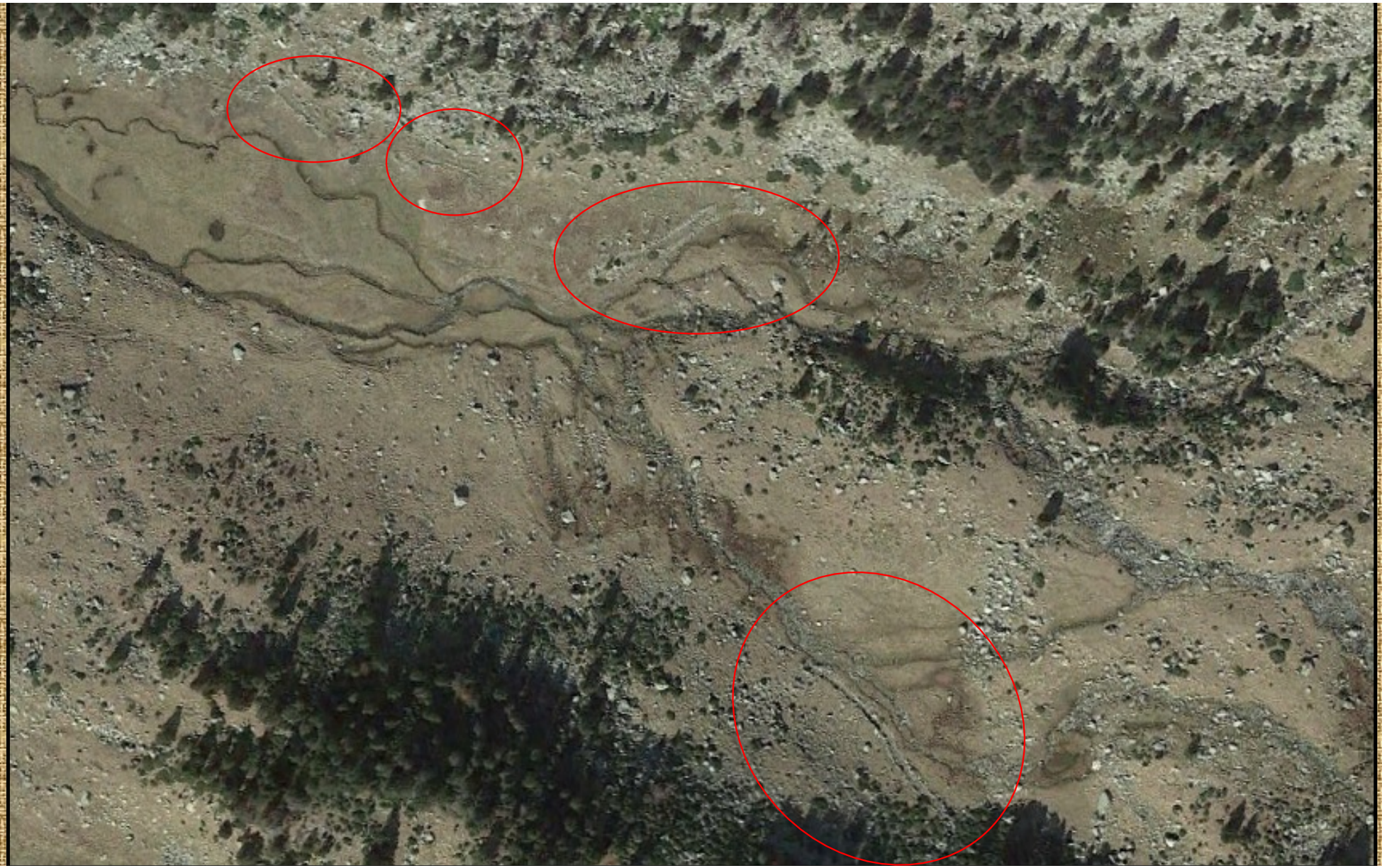

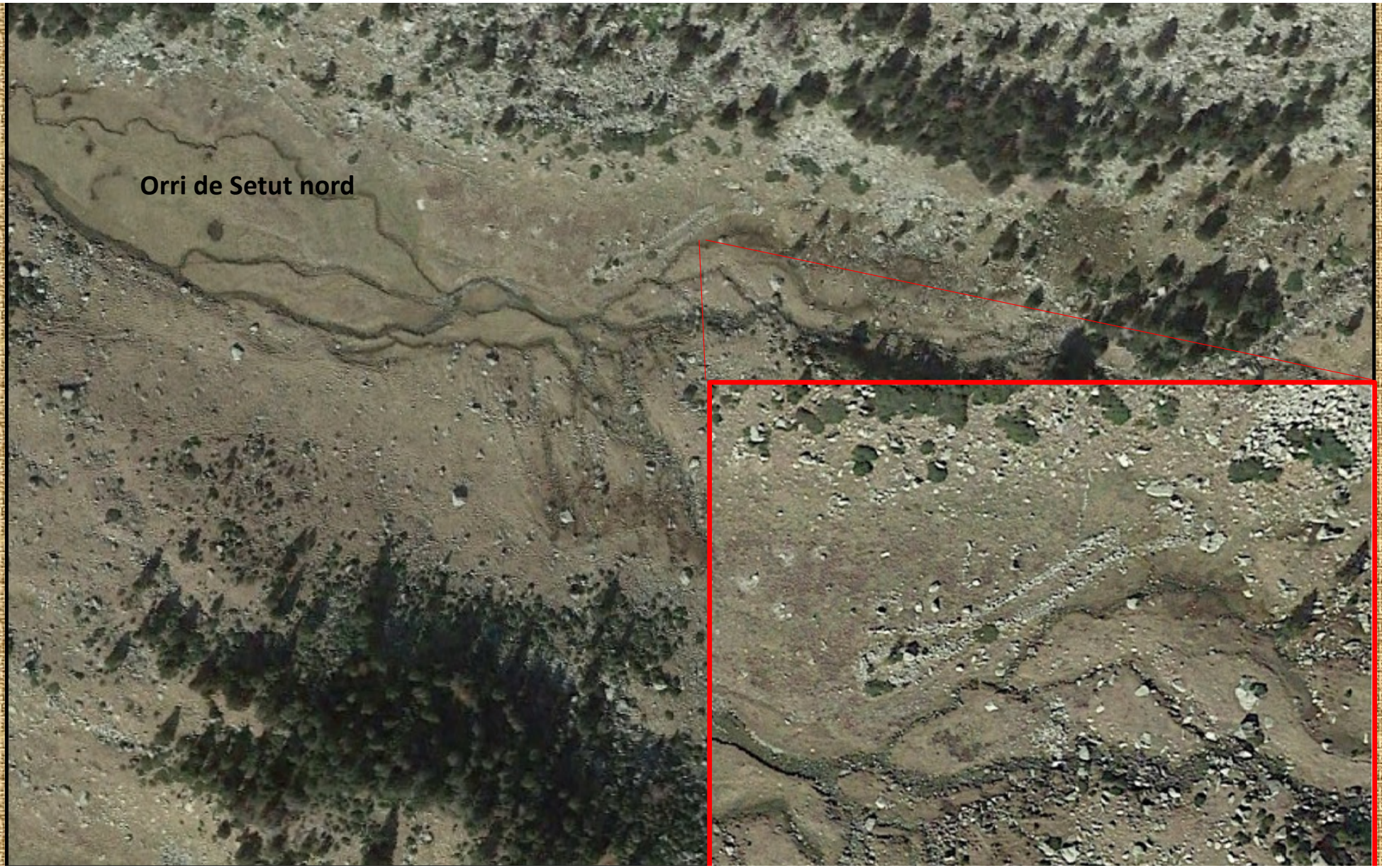
Orri de Setut nord

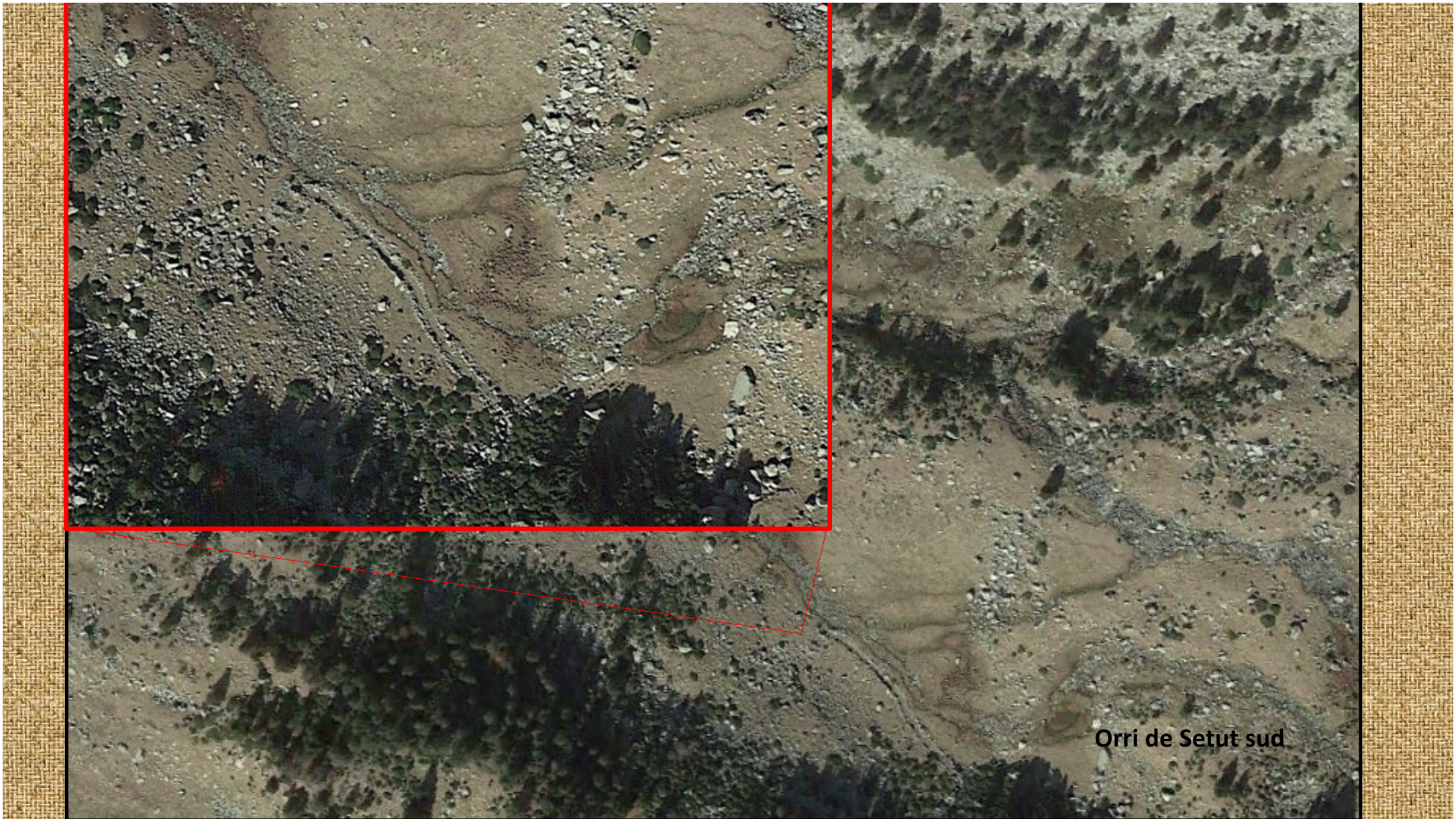
Orri de Setut sud

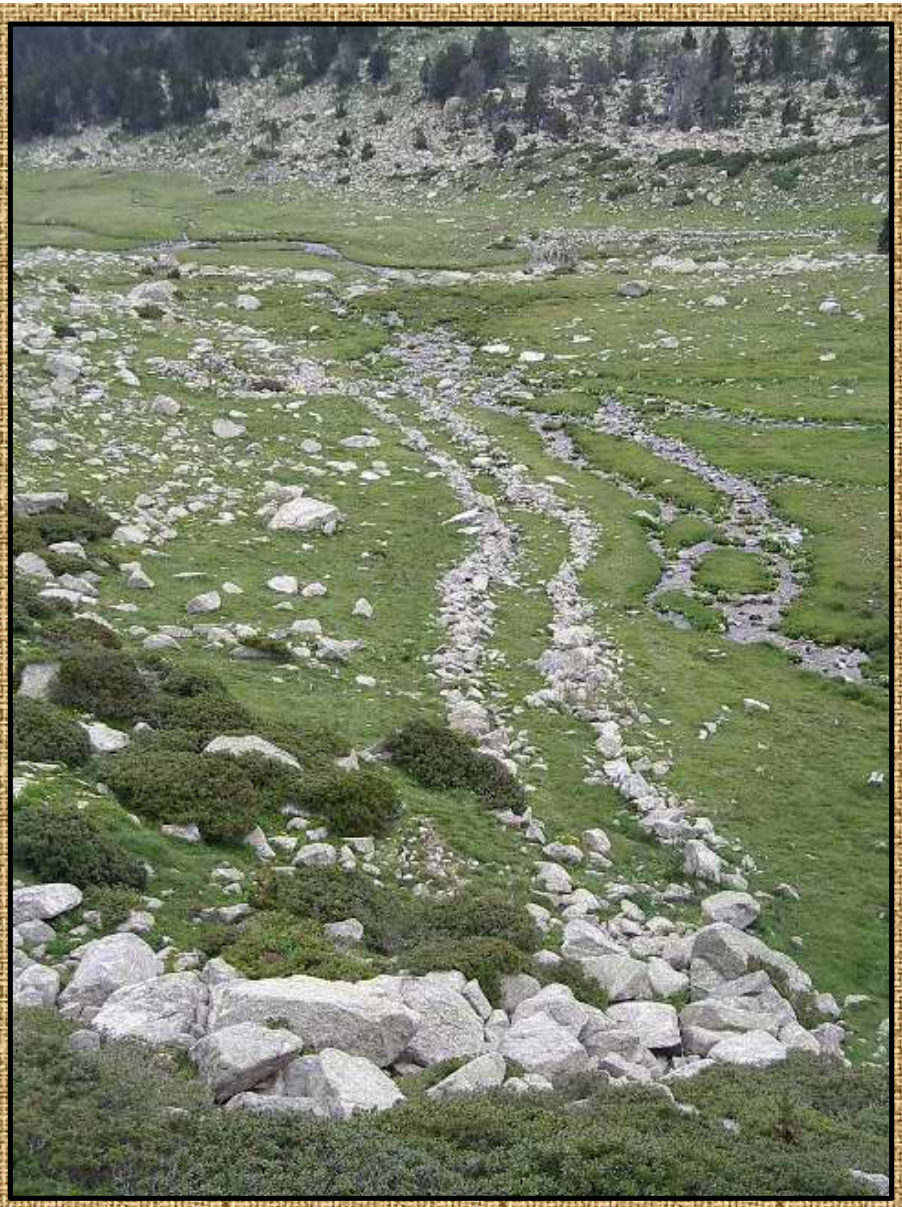

Gargantillar (Encamp)

Pleta de les Bassives

Riu dels Orris

Orri del riu dels Orris

Pla de l'Ingla

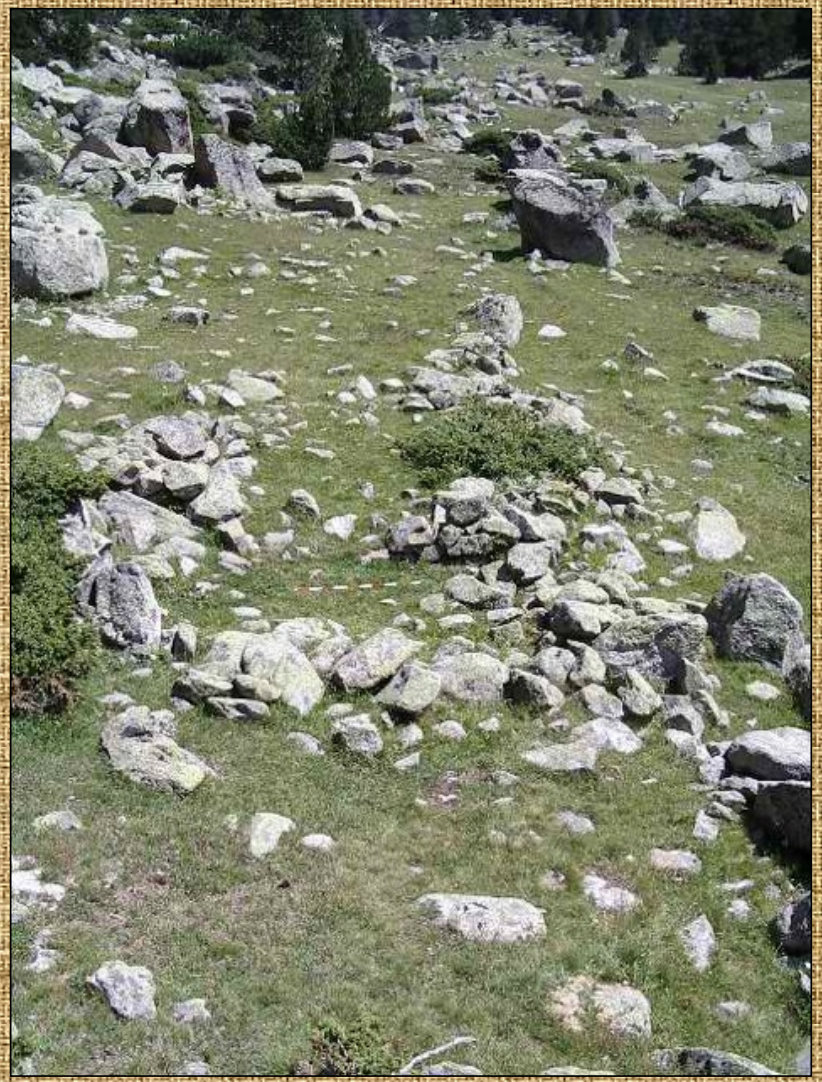

3.- CABANES I PASTORS

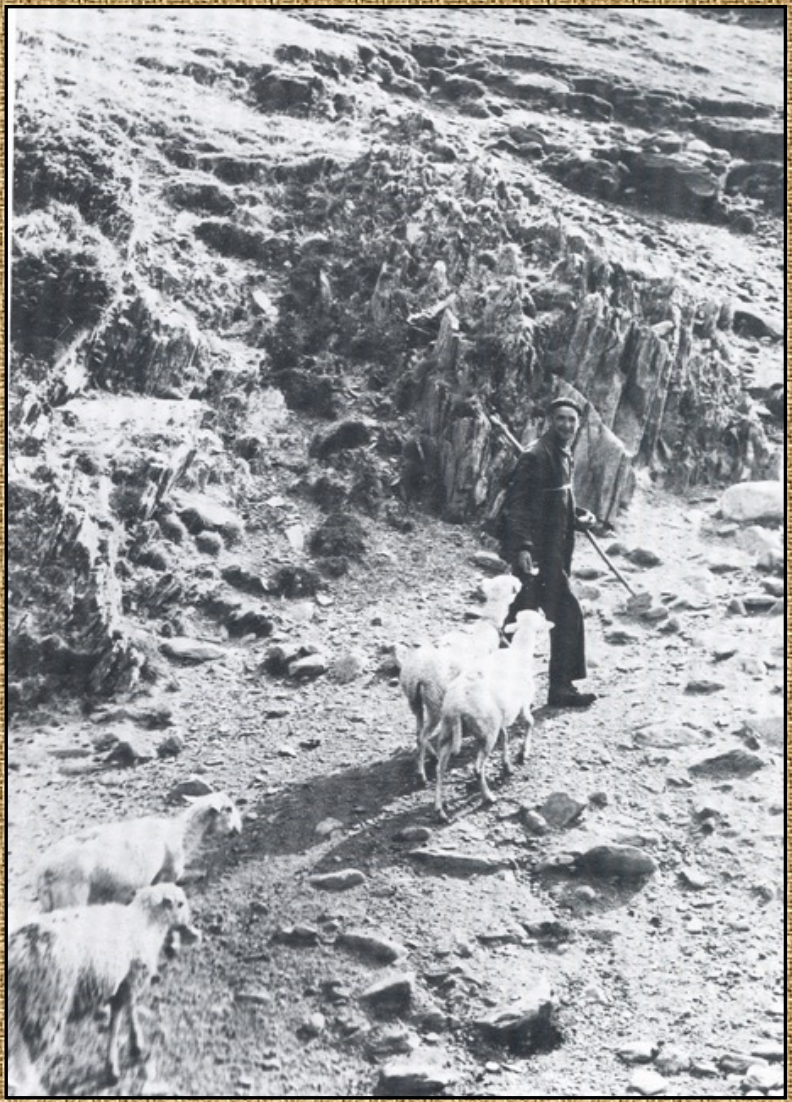

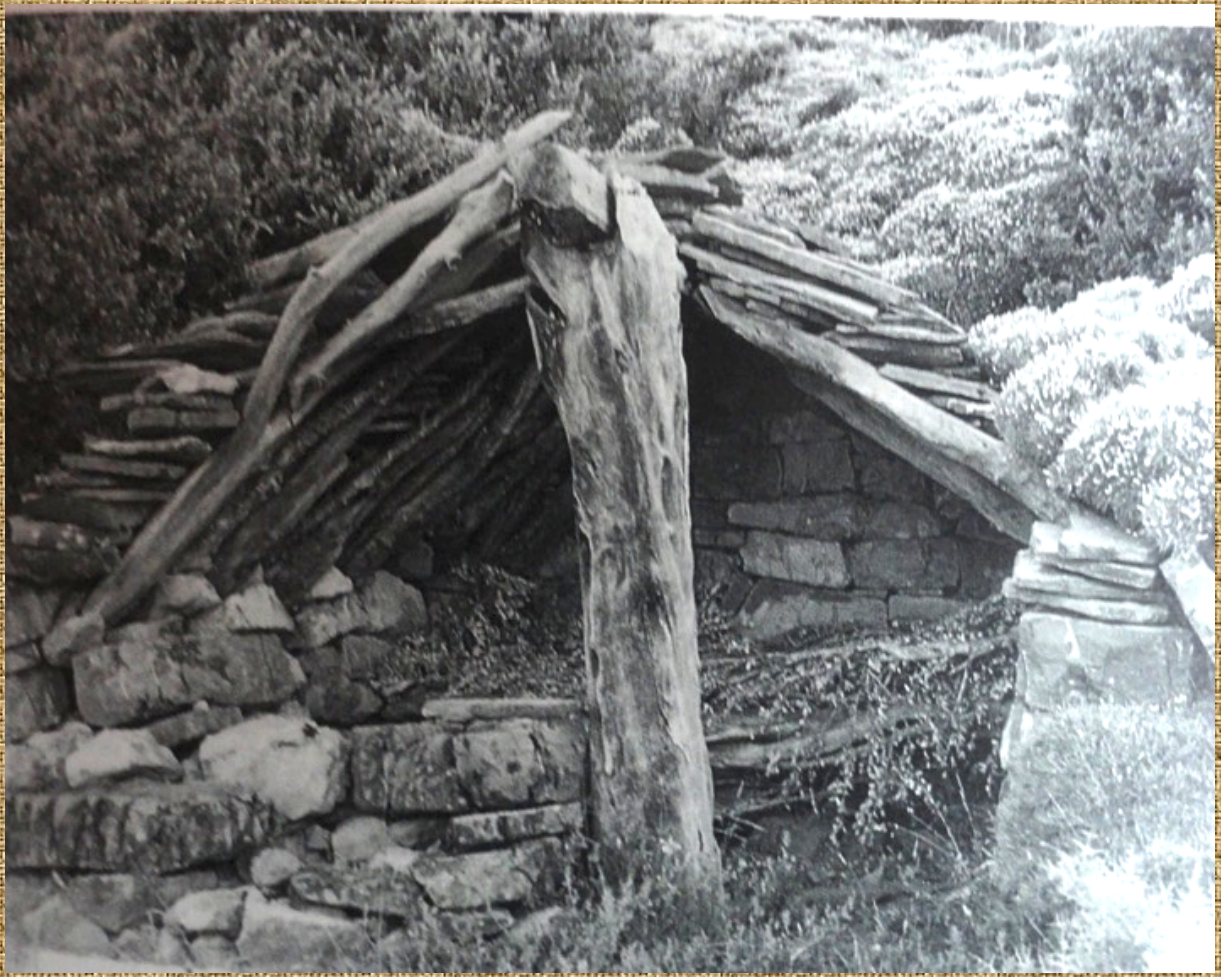

Cabana de la Balma

Cabana de la Traba

He logat a Here Juan Baltesa dit borrut per pasto y li
dono quinse lliures y uns calsons y un pequets lo ainy
y comense dia 16 de 8bre del ainy 1779 y acabera
per semblant dia lo ain 1780

Ho te rebut un gabinet llach	tt 3 ß
It te rebut la sua dona una cortesa blat bal 3 tt 10 ß . .	3 tt 10 ß
It te rebut ell per envia ala sua dona buit sous sinch . . .	tt 8 ß 5
It te rebut la sua dona quatre pesetes y mitja	1 tt 13 ß 9
It tres pans 12 tt	7 ß
	6 tt 2 ß 2

Havem pasats comptes ab Juant Baltesa
y pasats tats comptes quede a deure
Jet sous sis bias dia 24 de febre del 1780

4.- Recessió i crisi de la ramaderia ovina

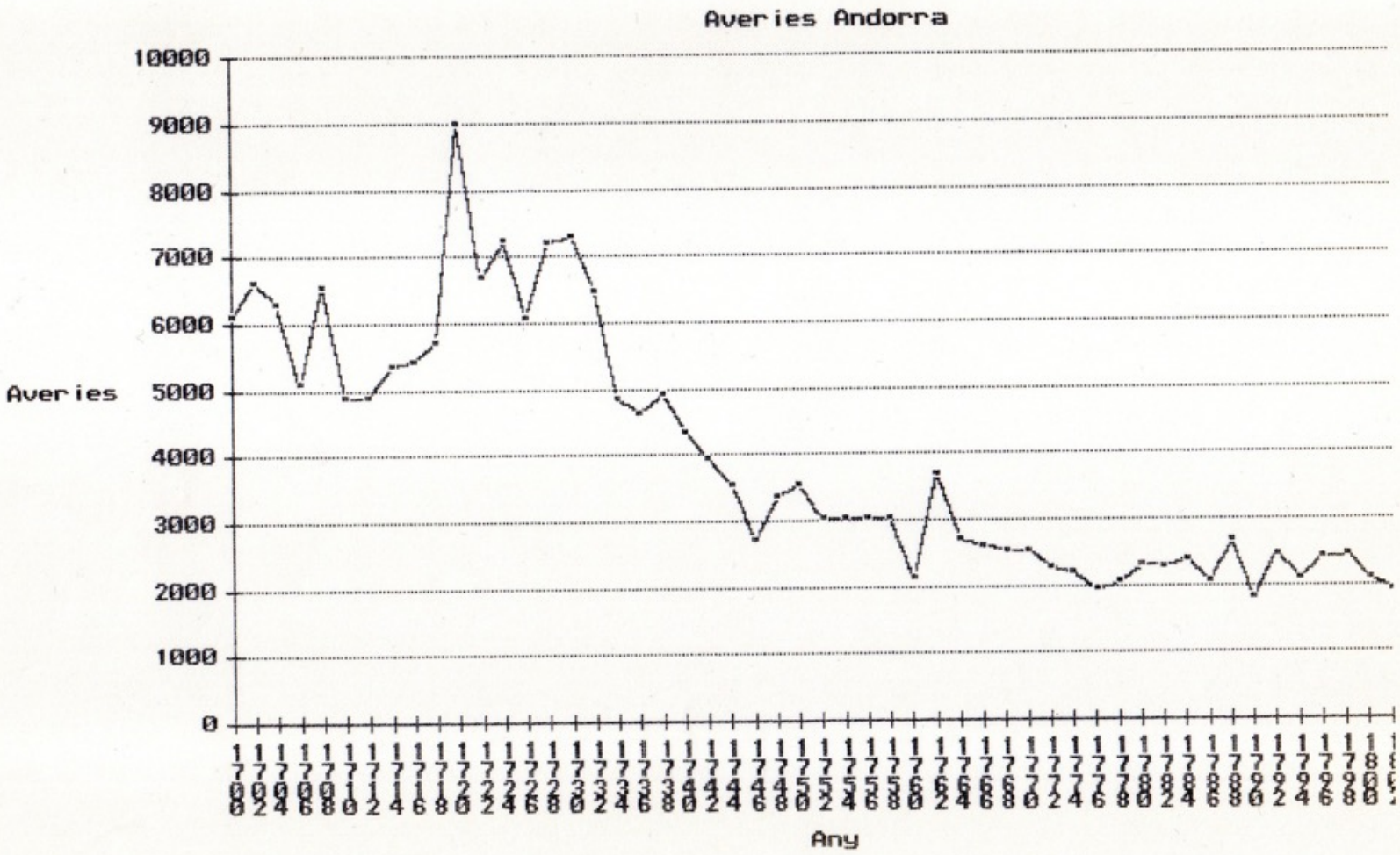
Averies Andorra
Averies
10000
9000
8000
7000
6000
5000
4000
3000
2000
1000
0
Any

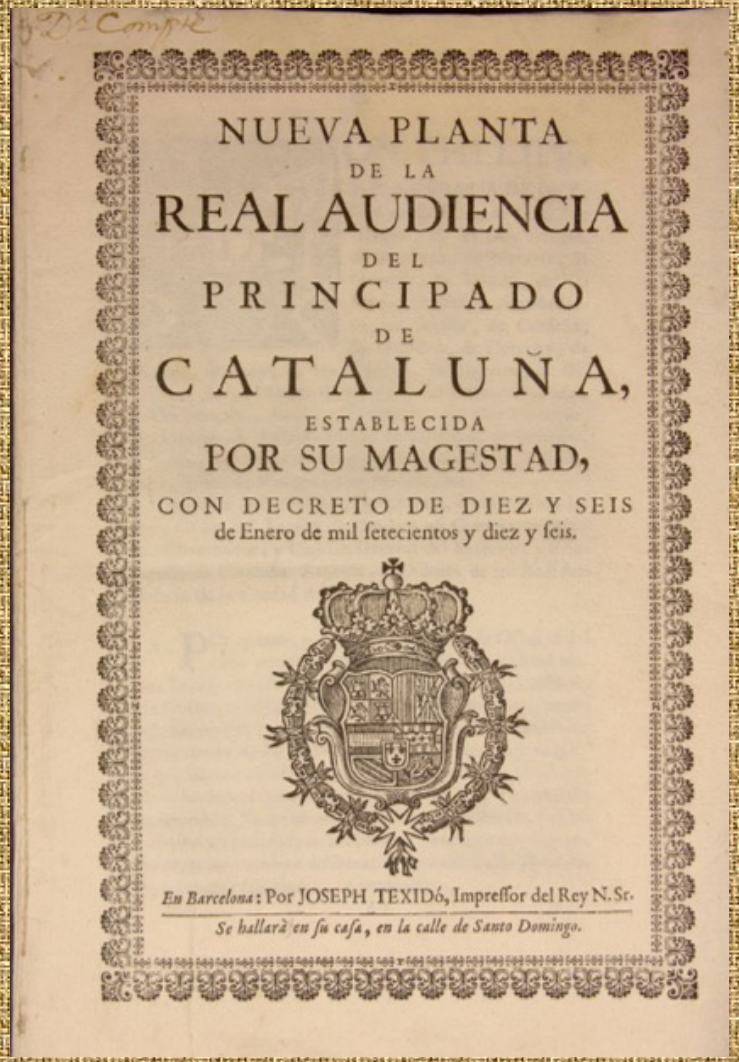

NUEVA PLANTA
DE LA
REAL AUDIENCIA
DEL
PRINCIPADO
DE
CATALUÑA,
ESTABLECIDA
POR SU MAGESTAD,
CON DECRETO DE DIEZ Y SEIS
de Enero de mil ſetecientos y diez y ſeis.

En Barcelona: Por JOSEPH TEXIDó, Impreſſor del Rey N. Sr.
Se hallarà en ſu caſa, en la calle de Santo Domingo.

Decret de Nova Planta, any 1716

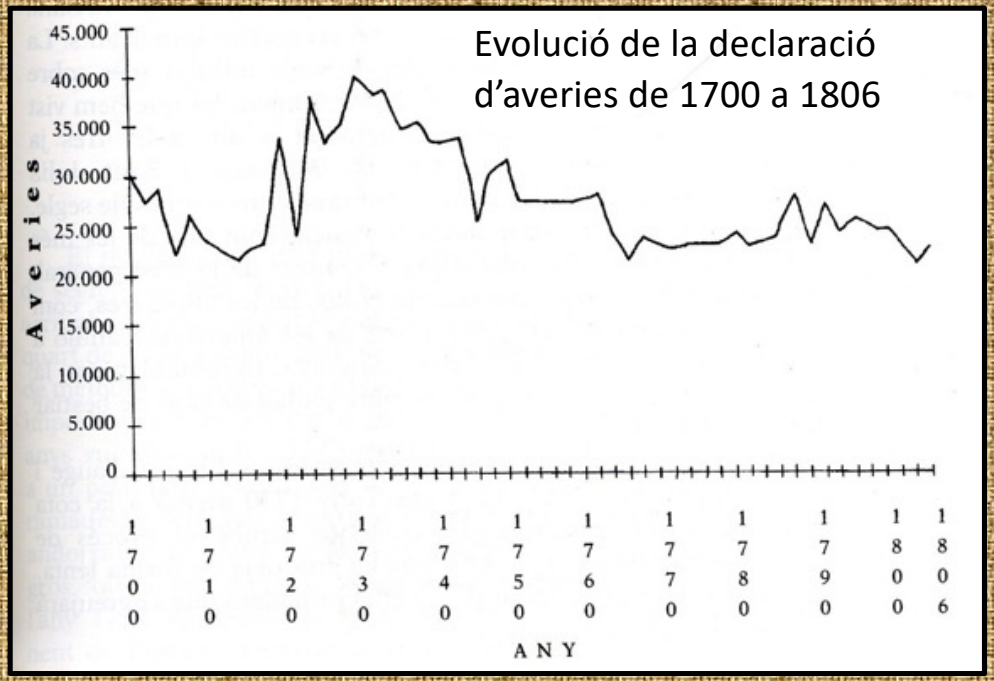
Evolució de la declaració d'averies de 1700 a 1806
Averies
45.000
40.000
35.000
30.000
25.000
20.000
15.000
10.000
5.000
0
1700
1710
1720
1730
1740
1750
1760
1770
1780
1790
1800
1806
ANY

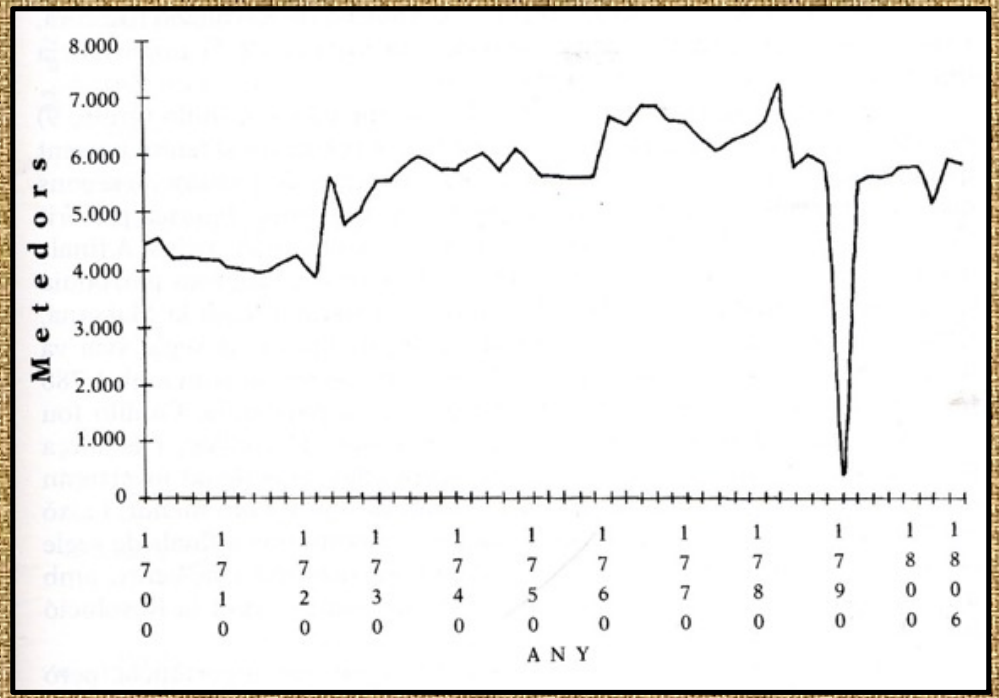
Metedors
8.000
7.000
6.000
5.000
4.000
3.000
2.000
1.000
0
1700
1710
1720
1730
1740
1750
1760
1770
1780
1790
1800
1806
ANY

Orri de Mateu (1640)

Borda Mateu (1771)

Cortal de Ramio

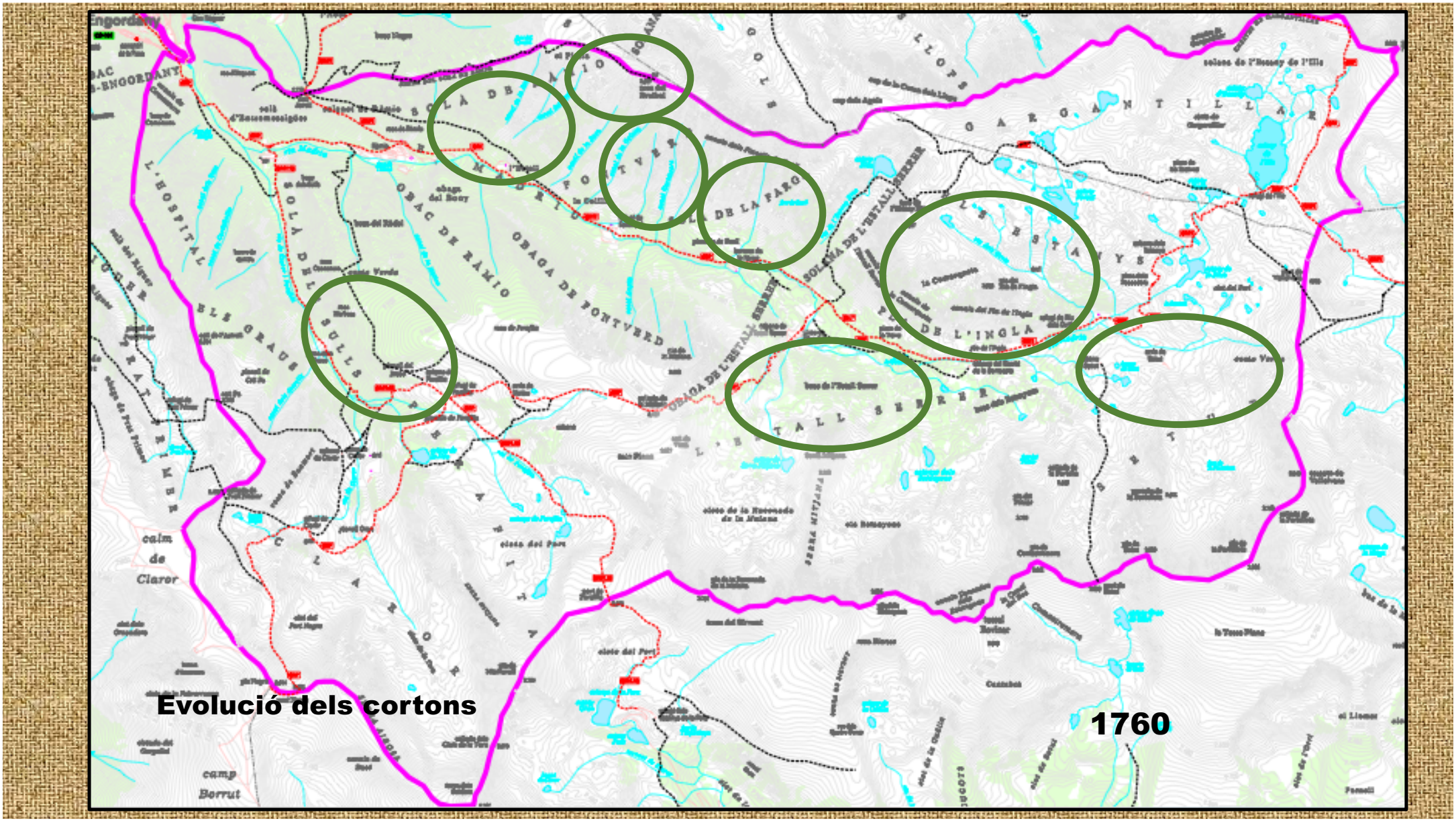
Evolució dels cortons
1760

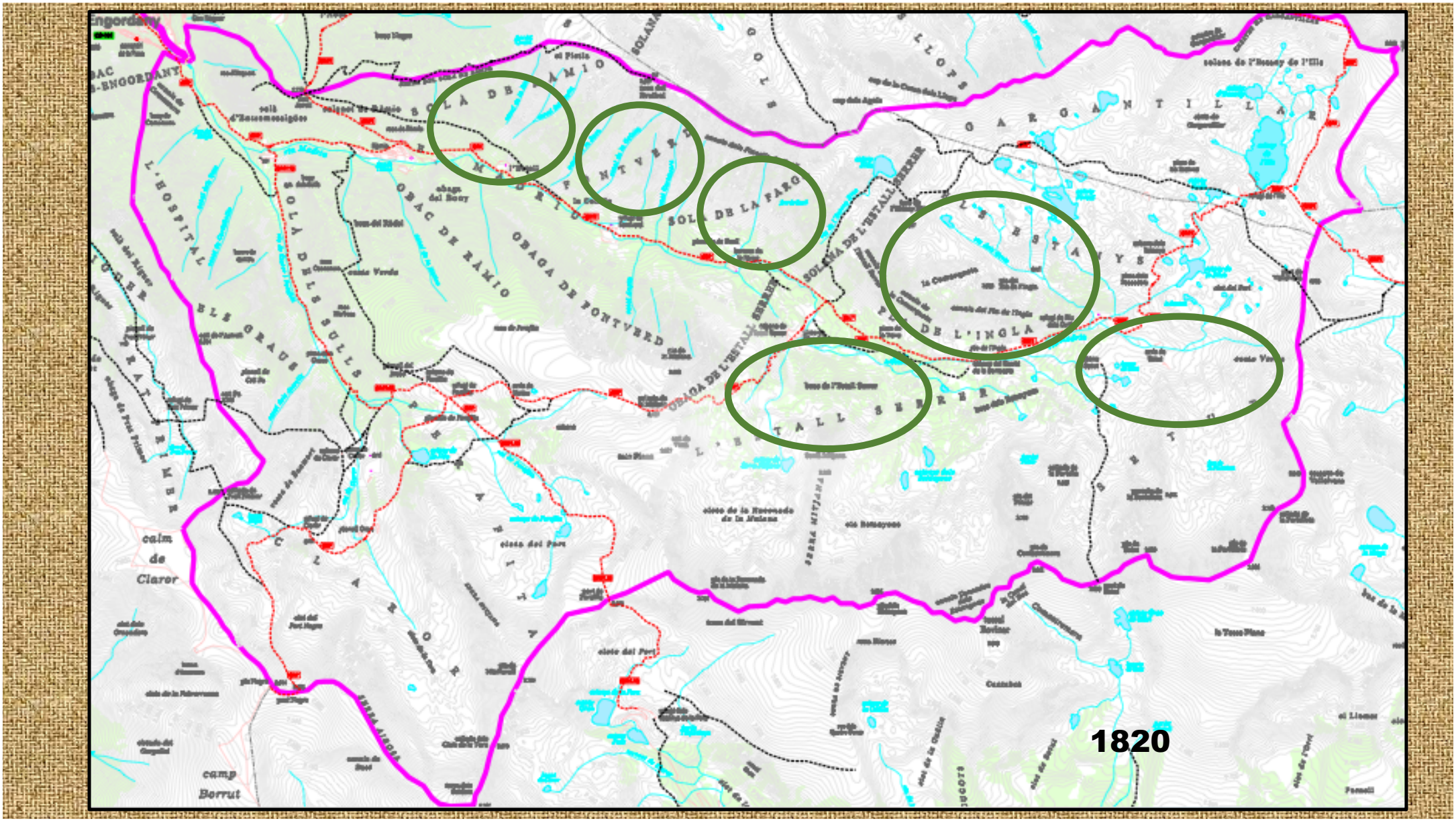
1820

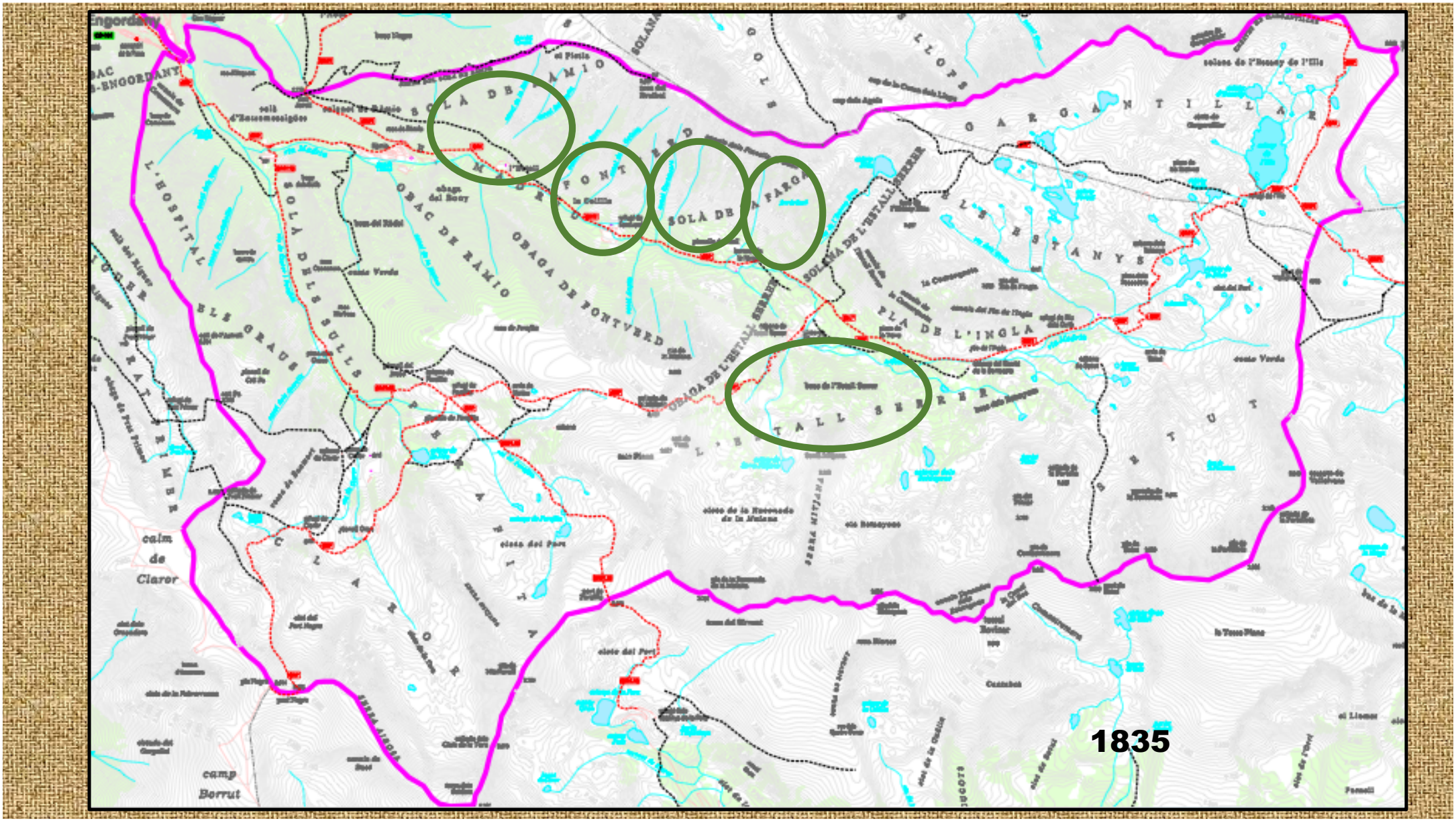
1835
SOLÀ DE RÀMIO
FONTVERD
SOLÀ DE LA FARGA
OBAC DE RÀMIO
OBAGA DE FONTVERD
OBAGA DE L'ESTALL SERRER
L'ESTALL SERRER
PLA DE L'INGLA
GARGANTILLAR
ELS ESTANYS
SETUT
L'HOSPITAL
ELS GRAUS
SOLÀ DELS SULLS
CLAROR
calm de Claror
camp Borrut

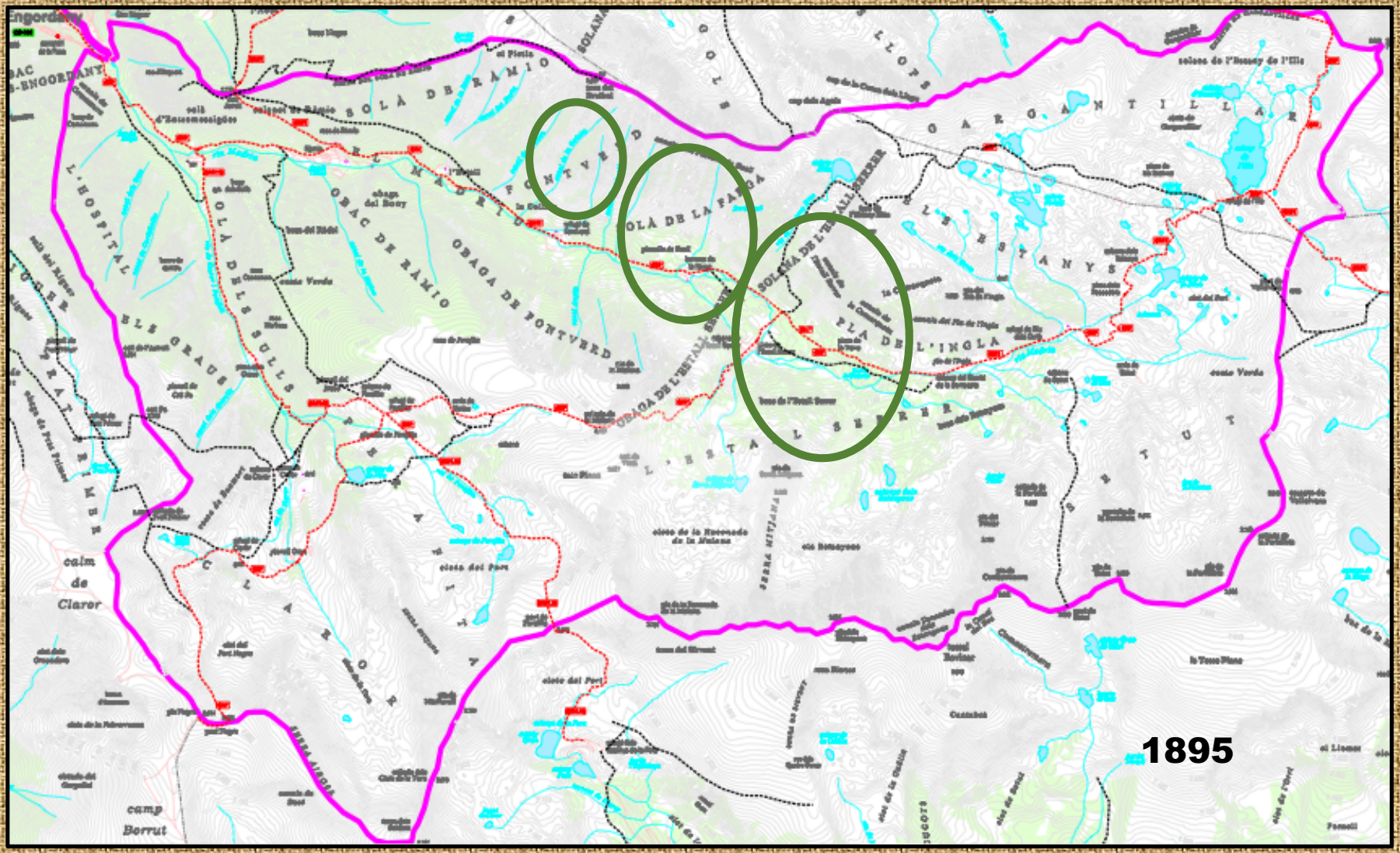
1895
SOLÀ DE RÀMIO
FONTVERD
SOLÀ DE LA FARGA
OBAC DE RÀMIO
OBAGA DE FONTVERD
OBAGA DE L'ESTALL SERRER
PLA DE L'INGLA
GARGANTILLAR
ELS ESTANYS
L'ESTALL SERRER
SETUT
L'HOSPITAL
ELS GRAUS
SOLÀ DELS SULLS
CLAROR
calm de Claror
camp Borrut
SERRA MITJANA
SERRA AISOSA

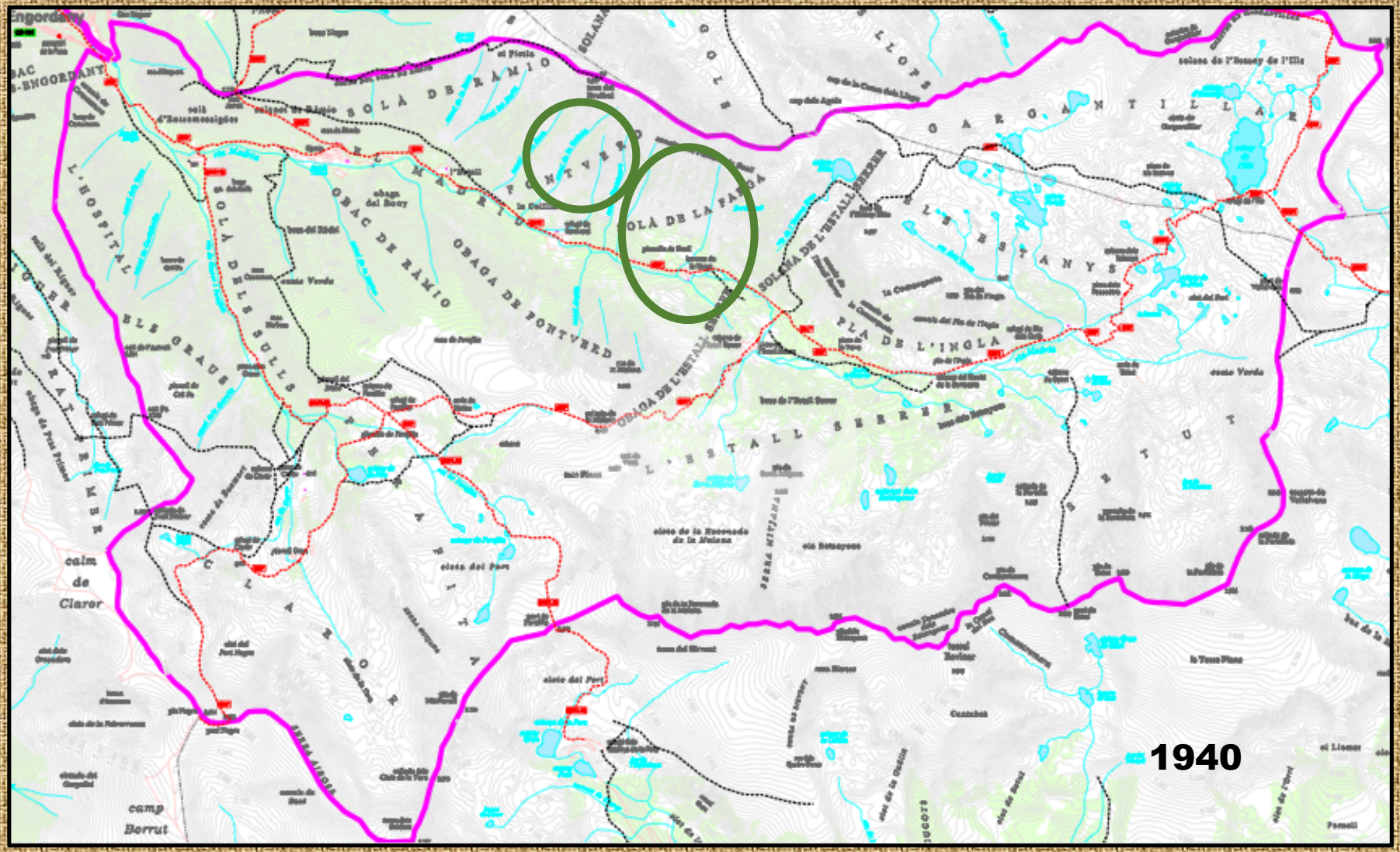
Engordany
SOLÀ DE RÀMIO
FONTVERD
SOLÀ DE LA FARGA
OBAC DE RÀMIO
OBAGA DE FONTVERD
OBAGA DE L'ESTALL SERRER
L'ESTALL SERRER
PLA DE L'INGLA
GARGANTILLAR
ELS ESTANYS
SETUT
L'HOSPITAL
ELS GRAUS
SOLÀ DELS SULLS
CLAROR
calm de Claror
camp Borrut
1940

Cortó de
L'Estall Serrer

Cabana a l’Estall Serrer

Cortó de Baell

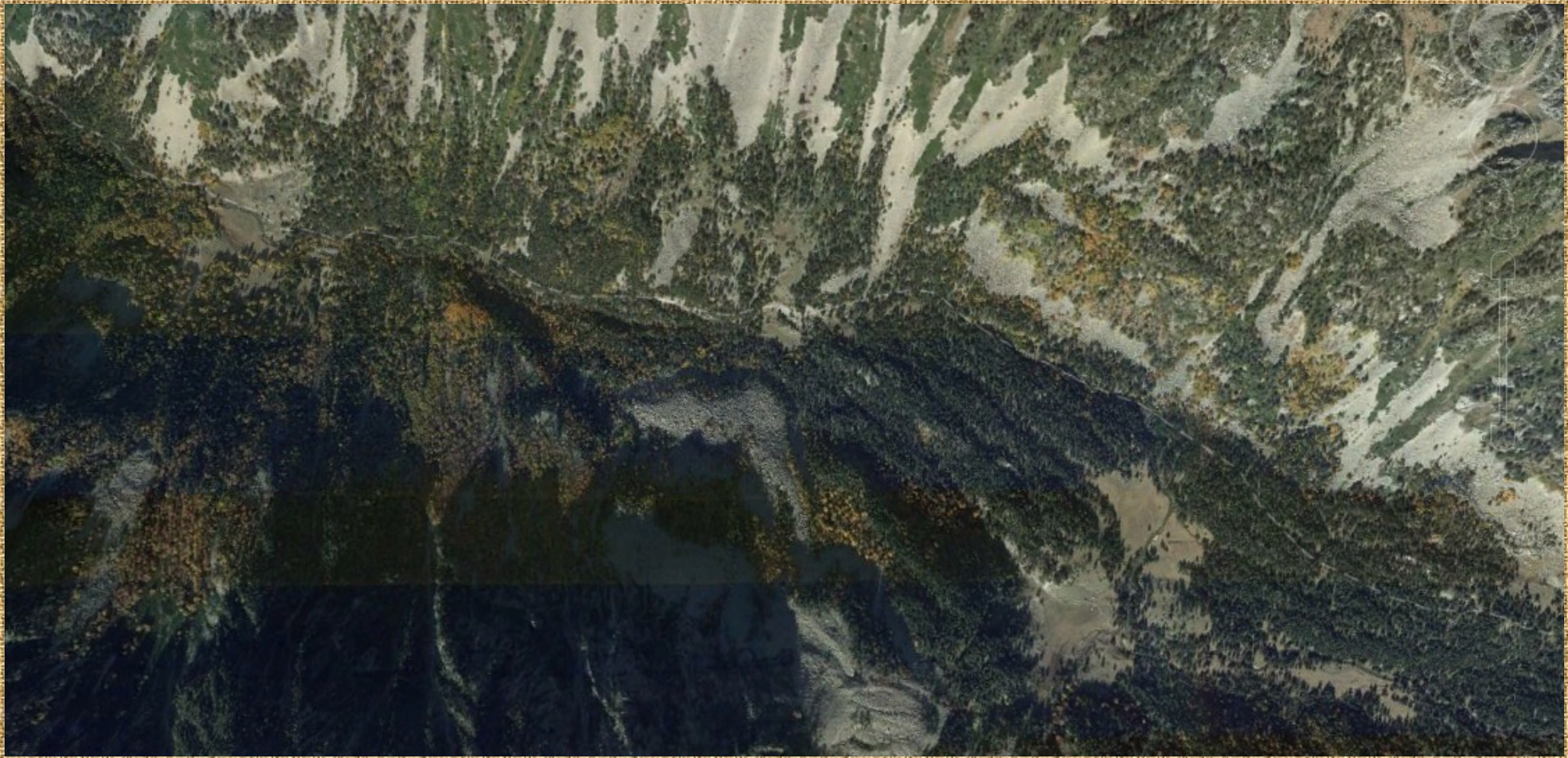

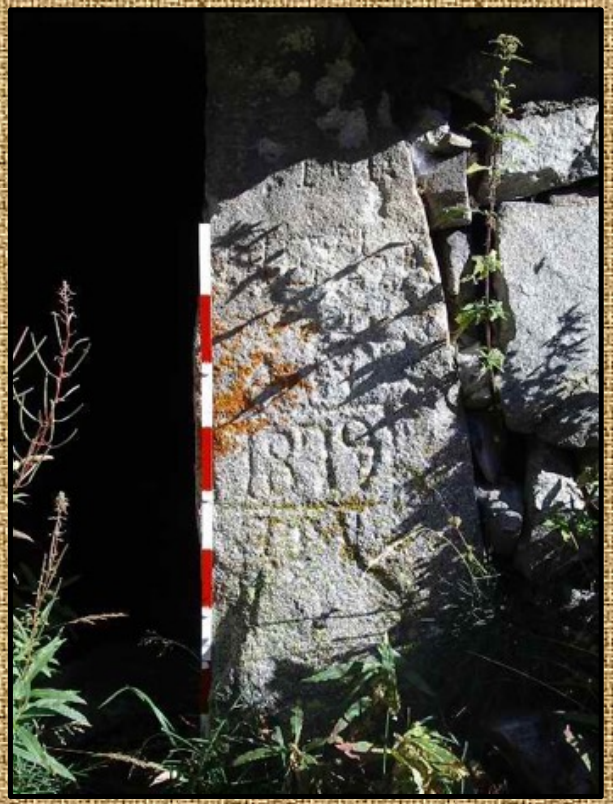

5.- El relleu

Chevalier, 1924, Pla de l'Ingla o Estall Serrer

LECHERIAS
DE SEO DE URGEL S.A.

1950

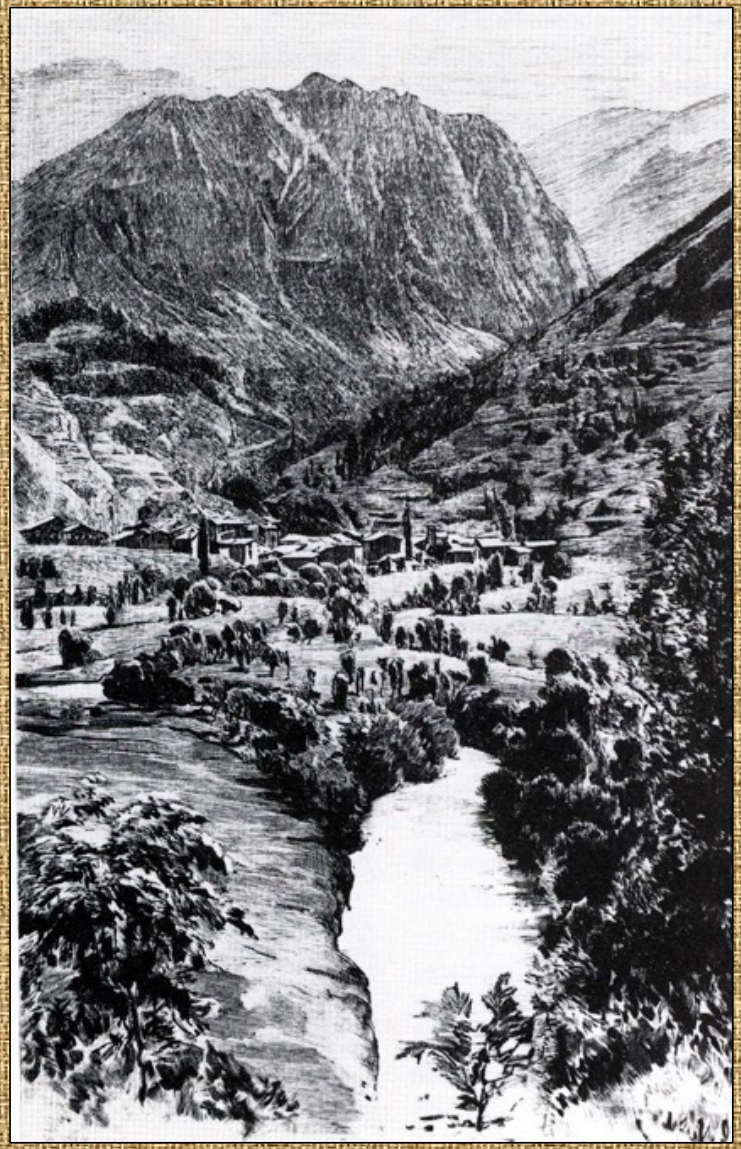

GRÀCIES PER LA VOSTRA ATENCIÓ
Ens veïem el dia 25 de juny per visitar les bordes